

LETO XIV.

Številka 50

Jesenice, 15. decembra 1972

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Razprava glavnega direktorja mag. inž. Petra Kunca na političnem aktivu Slovenije

Na zborovanju političnega aktiva Ljubljane in Slovenije, ki je bil v ponedeljek 11. decembra v Ljubljani in ki se ga je udeležil tudi predsednik CK ZKJ Josip Broz Tito, je v razpravi med drugim sodeloval glavni direktor naše železarne mag. dipl. inž. Peter Kunc. Njegovo razpravo v nadaljevanju v celoti objavljamo.

Ob razpravah o stabilizaciji in usklajenem razvoju spoznavamo, da ni več mogoče v nedogled širiti prepada med proizvodnjo in potrošnjo in tako med drugim iz leta v leto povečevati devizni primanjkljaj. Prav tako je nesprejemljivo, da zaradi začasne in navidezne mikavnosti nekaterih dejavnosti, zapostavljamo proizvodnjo in se s tem odpovedujemo množičnim učinkom v proizvodnji ustvarjene presežne vrednosti.

Današnje gospodarske razmere niso nič manj zapletene kot so bile včerajšnje. Čeprav smo v obdobju velikih stabilizacijskih naporov, je ponašanje iz nedavne preteklosti v nas še vedno prisotno. Prenos velikih nepokritih izgub, nepokritih investicij in nepokritih obveznosti družbeno političnih skupnosti — ki znašajo kar tretjino od celotne nepokrite vsote — naše napore v marsičem zelo ovira.

Inflacija postaja na sedanji stopnji gospodarskega razvoja ovira novih gospodarskih in samoupravnih odnosov tako znotraj organizacij združenega dela kakor v odnosih med organizacijami. Nekatere gospodarske dejavnosti so se znašle v povsem podrejenem gospodarskem položaju. Delavci, zaposleni v takih gospodarskih organizacijah, postajajo objekt izkoriščanja po drugih. To se ne kaže samo v zaostajanju njihovega osebnega dohodka, marveč še veliko bolj v neenakopravnosti pri odločanju o nadaljnjem razvoju njihovega podjetja in prostora v katerem živijo. Kadar delavci v taki organizaciji vidijo stalno zaostajanje pri izgradnji stanovanj in njihove neposredne okolice, v izboljšanje delovnih pogojev in manjšo perspektivnost za svoje podjetje, se hitro odločijo, da tako podjetje tudi zapuste, kljub vsem možnostim, da uveljavljajo svoje osnovne samoupravne pravice znotraj svoje tovarne. V tako podrejenem položaju, v kakršnem se znajdejo, so te pravice le simbolične, ostanejo pa vse dolžnosti samoupravljanja.

V nestabilnem gospodarstvu rastejo tudi nezdrave tvorbe in sicer predvsem na račun neplačanih terjatev, povečanja deviznega primanj-

ljaja in zapostavljanje cele vrste kapitalno intenzivnih, toda za normalni razvoj nujnih dejavnosti. V Sloveniji smo tako bistveno zaostali v energetiki, transportu in surovinski osnovi. Med tistimi, ki so več let tehnološko zaostajali, smo tudi železarji. Že lansko leto smo v Jugoslaviji morali uvoziti skoraj milijon ton jekla, kar predstavlja znatno breme za devizno

bilanco — blizu 200 milijonov dolarjev.

Znan je položaj železarjev, njihovo težko delo, nizka akumulacija in majhna likvidna sposobnost. Pri nenehnem naraščanju cen in nizki akumulativnosti, sami nismo sposobni ustvariti dovolj lastnih obratnih sredstev. Pri tem moramo imeti pred očmi tudi pičlo odobrene dolgoročne kredite in splošno nedisciplino pri plačevanju. Sredstva, namenjena za povečanje likvidnosti, trošijo v druge namene, tudi za nakupe v tujini in do nas pa

(Nadalj. na 3. str.)

Prek 121.000 din letnega prihranka za iznajdbo dipl. inž. Božidarja Brudarja

Valjavci in še prav posebej rezalci na bluming škarkah v novi valjarni žice, so imeli že od vsega začetka velike, skoraj nepremostljive težave s pravilnim, optimalnim rezanjem blumov kvadrat 120 in 135 mm.

S tem problemom, ki je občutno zmanjševal izplen valjarne žice, so se intenzivno in prizadevno ukvarjali tako vodstvo valjarne Bela, kakor tudi vodstvo bluming valjarne skupaj z oddelkom tehnične kontrole in raziskovalnim oddelkom. Vsi strokovnjaki in izvedenci niso našli ustrezne, najboljše rešitve, dokler se ni začel s tem

problemom intenzivno ukvarjati diplomirani inženir — fizike, strokovni sodelavec raziskovalnega oddelka Božidar Brudar.

Na škarkah za razrez so bili zaposleni štirje kvalitetni kontrolorji, ki so preprosto na oči določali pravilne dolžine blumov. To pomanjkljivost in slabost je odstranil

(Nadalj. na 2. str.)

Še o naši delovni disciplini

Prebral sem članek o naši delovni disciplini v 47.—48. številki Železara, v katerem Stane Torkar omenja nedisciplino delavcev v Železarni. Le-ta se odraža v predčasnem zapuščanju delovnih mest, sprehajanje po Železarni in dirjanje ob koncu dneve proti parkirnemu prostoru.

Predčasno zapuščanje delovnih mest, lahko z vso pravico prepreči dninski delovodja, kar je tudi njegova dolžnost in pravica. Dirjanje ob koncu dneve proti parkirnemu prostoru je pa nekaterim celo življenjska nuja, ker so prepričani, da morajo biti povsod prvi. Ti ljudje se ne zavedajo, da jih takšno ravnanje v očeh ostalih delavcev ponižuje in smeši in čudi me, da tega sami ne opazijo. Ne bi rad opravičeval teh dirkačev, priznati pa je treba, da imajo tudi ti svoj vzrok. Osnovni vzrok temu dirjanju je nedvomno prenatrpanost avtobusov, posebno ob koncu

dopoldanske dneve in si je le na ta način mogoče priboriti sedež ali pa vsaj dostojno stojišče. Omeniti je treba tudi delavce, ki se jim po napornem delu v vročih obratih še kako prileže kozarec vina ali piva ob koncu dneve, uspe jim pa to le, če so med prvimi, ker je potem treba ujeti še avtobus ali pa vlak za domov. Prepričan sem, da bi to bežanje prenehalo, če bi bilo manj gneče v avtobusih, oziroma pri točilnih mizah. Upati je, da bo naš delavec sam presodil, kaj je prav in opustil to dirkanje, ki je primerno le še otrokom.

(Nadalj. na 2. str.)

Pomemben delež sodelavcev iz konstrukcijske delavnice pri vzdrževanju

Tako kot v mnogih drugih obratih, je tudi v konstrukcijski delavnici prisoten problem kadra. Po normativu nam manjka okrog 30 % ključavničarjev. Vendar smo do danes vsa naročila proizvodnje v pogledu vzdrževanja in potrebe po rezervnih delih kvalitetno in termižno izgotovili. Kolikšen delež k temu prispeva konstrukcijska delavnica zgovorno pove podatek, da smo v letu 1971 izgotovili 796 ton povih izdelkov oziroma rezervnih delov, nujno potrebnih za nemoteno obratovanje proizvodnih obratov. Poleg tega pa moramo k temu prišteti še za okrog 30 do 40 % izdelavnih ur raznih popravil v času remontov itd.

Naš majhen kolektiv se uspešno uvršča med ostale vzdrževalne delavnice. Seveda pa imamo tudi nekaj težav. Predvsem bi omenil istrošene stroje — varilne agregate in pomanjkanje primerne hidravlične stiskalnice za ravnanje varjenih izdelkov — nosilcev za postopno zmanjšanje ročno-obrtniškega fizičnega dela. Če bi vse to imeli, bi se stroški izdelave znižali za okrog 20 do 40 %, ob skrajšanju predvidenih terminov.

Z usklajenim delom proizvodnja — vzdrževanje, dobro organizacijo dela in z uvajanjem sodobne tehnologije, lahko pričakujemo še boljše rezultate in uspehe.

Na sliki je naš dolgoletni sodelavec iz konstrukcijske delavnice FRANC ROBIČ, skupinovodja, ob svojem izdelku, novem polipnem grabilcu. V delavnici je zaposlen 24 let pri popravilih raznih grabilcev. V Železarni obstoja občutno pomanjkanje tovrstnih naprav. S svojimi delovnimi izkušnjami in vestnim delom je veliko pripomogel, da smo poleg rednega vzdrževanja izgotovili v sodelovanju s strugarno še dva nova kompletna grabilca za potrebe jeklarne. Za razne tehnične izboljšave pri teh popravilih je bil že dvakrat nagrajen kot novator.

Zvonko Ažman

Varčevanje ni nov pojav v našem družbenem razvoju. S tem smo se srečali že pred leti, ko so se razna darila, reprezentance, razkošne čestitke in druge oblike stroškov, ki nimajo v normalnih socialističnih tržnih odnosih nobene osnove, tako razbohotile, da je bila potrebna zavestna družbena akcija, da se to omeji in zavre nadaljnje neupravičeno razmetavanje družbenega denarja. Nedvomno je ta akcija imela delni uspeh, še daleč pa ne popolnega, ker so se spremenile le nekatere oblike tovrstnih stroškov, ali pa so le nekateri, predvsem proizvodne organizacije vzele to zelo resno, drugi pa ne. Sedanja akcija, ki ima še večji pomen zato, ker je bila sprožena od spodaj navzgor, pa je po vsebini in obsegu tako pomembna, da postaja in mora postati sestavni del stabilizacijske poslovne politike gospodarskih in negospodarskih organizacij, samoupravnih interesnih in družbenopolitičnih skupnosti. Še več v sedanji akciji varčevanja, ki mora biti vgrajena v finančne načrte za leto 1973, kakor v

Seveda pa v ta sklop sodi še vrsta drugih oblik skoraj pre-razkošnega razmetavanja denarja. Vzemimo samo za primer sindikalne občne zbornice v Železarni. Nismo več zadovoljni v delavskem domu na Jesenicah ali Javorniku. Odhajamo na Bled, Radovljico, Martuljek ... za drag denar. Res je, da se je ta denar prek leta zbral od osebnih dohodkov delavcev po njihovi lastni odločitvi, toda v najboljšem primeru ga izkoristi le polovica od njih. Ali ne bi kazalo preusmeriti to zbiranje ali vsaj del tega za gradnjo otroško varstvenih ustanov, šol, kulturnih, športnih in drugih objektov, alj ga uporabiti za lastno rekreacijsko, izletniško in drugo dejavnost.

To je le del tistega kar naj zajame vsesplošna akcija varčevanja. Za nas železarje so pa še kako pomembni tudi drugi materialni oziroma proizvodni stroški. Nič koliko področij oziroma materialov in raznih režijskih stroškov je, kjer bi se dalo z večjo delovno disciplino in večjo delovno odgovor-

Še o naši delovni disciplini

(Nadalj. s 1. str.)

Popolnoma druga stvar pa je predčasno zapuščanje delovnih mest, zamujanje na delo in pohajkovanje po Železarni. Zaposlen sem v obratu, v katerem je vsako predčasno zapuščanje delovnih mest strogo prepovedano, zahteva se pa od vsakega zaposlenega v tem obratu, da je deset, najmanj pa pet minut pred pričetkom dneve prisoten na svojem delovnem mestu, da bi tako tekla proizvodnja brez prekinitev. Menim, da enak režim vlada tudi v drugih proizvodnih obratih. Predčasno zapuščanje delovnega mesta pomeni, da delavec ni polno zaposlen in da mu je proizvodnja deveta briga. Dejstvo je, da se vsak delavec plačan po normi trudi za boljši OD in da delavca, ki bi si želel nižji OD ni v Železarni.

Da bi prenehala gneča pri izhodu, ki je najbolj izrazita ob koncu dopoldanske dnine, je rešitev le z montiranjem ur za žigosanje delovnih kart po obratih. Še prej pa je treba premakniti vozniki red avtobusov in vlakov na poznejši čas zaradi oddaljenosti nekaterih delovnih mest od glavnega izhoda, da bi to ne povzročilo zopet nepotrebnega dirjanja. S tem bi bil ta problem rešen in bi vsak dobil plačo za čas, ki ga je resnično prebil na delovnem mestu.

Zmotno je mišljenje, da večina delavcev ne spoštuje reda in discipline v Železarni. Upam trditi, da ne manjka takih, ki spoštujejo red in se trudijo za boljši uspeh Železarne, za njeno likvidnost in boljšo bodočnost. Glede osebne ocene, ki jo v svojem članku tov. Torkar omenja, sem pa mnenja, da je bila odbita zato, ker niti predlagatelj niso verjeli v objektivnost takšnega ocenjevanja. Slabe izkušnje imamo že z neobjektivnim ocenjevanjem nekaterih delovnih mest pri uvedbi kategorij. Resnična pa je trditev, da so bili naši OD v letu 1972 več kot dobri in da je upati, da bomo tudi v prihodnje z boljšim delom in boljšim koriščenjem delovnega časa dosegli še boljše ali pa vsaj enake osebne dohodke.

Ivan Demec
valjarna žice

Varčevanje kot sestavni del stabilizacijskih ukrepov

dolgoročnih programih, morajo notranjo kontrolo uresničevati neposredni proizvajalci prek samoupravnih teles, v ostalih organizacijah pa komisije za družbeno nadzorstvo, inšpekcije in druge službe.

Poleg v uvodu navedenih oblik, ki bremenijo poslovne stroške, sedanja splošna akcija varčevanja zajema še vrsto drugih elementov, ki imajo lahko pri varčevanju pomembno vlogo. Najmanj pa ne gre podcenjevati stroškov raznih daril, čestitk, reprezentance pa tudi vsemogočih reklamnih stroškov, ki z raznoraznimi nagradami in potovanji zamamijo kupca, kar samo z višjimi cenami odplačuje. Gore čestitk priroma ob vsakem novem letu in ob drugih praznikih na mize vodilnih ljudi, ki jih večkrat niti ne utegnejo prebrati. Kljub običajni javni čestitki poslovnim partnerjem in kupcem v javnih občilih, sledi še na stotine individualnih čestitk in nemalokrat tudi razno raznih daril. Le-ta pa niso samo običaj ob praznikih, ampak zelo pogosto tudi ob rednih poslovnih stikih ne kot darilo podjetja podjetju, temveč kot darilo človeka človeku, vendar na račun podjetja, na račun poslovnih stroškov. Ta pojav ni nov, vleče se že leta in leta, čeprav z normalnimi, socialističnimi poslovnimi, ali še bolj socialističnimi tržnimi odnosi nima nič skupnega. Nekateri so že imeli vrsto pripomb, da normalni poslovni odnosi že zaradi etike zahtevajo določeno pozornost ob praznikih. — Nedvomno, da je to res in tudi prav tako, toda ali ni dovolj, da na primer čestitke poslovnim partnerjem pošljejo le tisti, ki podjetje ali organizacije zastopajo navzven, ne pa vsi od kraja, ki kakorkoli v poslovnih odnosih ali procesu sodelujejo. Torej gre pri tem za določeno omejitev, medtem, ko bi morali odločno nastopiti proti izmenjavi kakršnihkoli daril na stroške podjetja ali organizacije.

nostjo, pa včasih tudi z boljšo organizacijo dela, prihraniti težke milijone. Večkrat te težnje tudi lahko razberemo iz sestankov delovnih skupin, vendar pa so največkrat premalo konkretne. Zelja ali poziv za zmanjšanje proizvodnih stroškov, ne da bi se dogovorili kdo, kje in kako, največkrat ostane le poziv. S tem pa se tesno povezuje tudi v kolektivu Železarne dalj časa prisotna akcija: povečanje individualne odgovornosti s čemer se povezuje tudi delovna disciplina in v končni fazi večja produktivnost.

Tako kot je akcija o varčevanju prišla od spodaj navzgor, iz delovnih organizacij in družbeno-političnih skupnosti, naj tudi konkretni in podrobni programi za zmanjšanje stroškov pridejo od spodaj navzgor. Najbolj konkretno o tem lahko spregovorijo pa tudi načrtujejo delovne skupine, ki natančno vedo, kje bi se dalo zmanjšati proizvodne stroške, ali v materialu, energiji, delu, disciplini ... Kajti s pozitivnimi rezultati tega, bodo opravljal neposredni proizvajalci sami, sredstva bodo ostala neposrednim upravljalcem, ker so po ustavi neodtujljiva, hkrati pa bo to velik prispevek k uresničevanju stabilizacijske politike Železarne. To je bil v Železarni tudi že sklep političnega aktiva ob akciji Plamena iz Kroke in sedanja akcija o varčevanju, ki postaja slovenska in jugoslovanska, naj bi le pospešila uresničevanje tega v podjetju.

V zvezi s tem je bilo v republiki sprejetih že nekaj ukrepov, s katerimi se bodo v akcijo varčevanja vključile poleg neposrednih proizvajalcev tudi vse negospodarske organizacije, samoupravne interesne in družbeno-politične skupnosti ter skladi. Vse te komponente varčevanja morajo biti vgrajene v vse finančne načrte, proračune in sklade v letu 1973.

Prek 121.000 din letnega prihranka ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

inž. Brudar z originalno, preprosto in istočasno ceneno napravo, ki določa optimalno rezanje blumov s pomočjo uporabe infrardečih žarkov,

ki jih oddaja žareči blum preko leč in fototranzistorjev na posebno merilno napravo, kjer rezalci odčitavajo pravilne dolžine blumov.

Avtorju tehnične izboljšave št. 2015, dipl. inž. Brudarju je uspelo odlično zamenjati štiri kvalitete kontrolorje, ki so do sedaj po subjektivni presoji sodelovali pri odrezu. Na ceneni način je z domačimi sredstvi popolnoma odstranil subjektivnost pri določanju dolžine blumov. S svojo električno napravo je uspel z natančnim določanjem optimalne dolžine blumov. S to napravo so vsestransko zadovoljni tako rezalci, kakor tudi valjavci blumov. V stalnem porastu je tudi izplen pri valjanju blumov posebno kvadrat dimenzije 135 mm.

Na osnovi preverjenih podatkov, ki jih ugotavlja oddelek tehnične kontrole in oddelek za ekonomske analize in planiranje pri sektorju za ekonomiko in organizacijo, izum prinaša našemu kolektivu na leto preko 121.000 din prihrankov in koristi. To

je vsekakor lep in pomemben dosežek prizadevnega avtorja katerega delež na prihranku se bo po mnenju služb in valjarne Bela še povečal. Vse ocene soglašajo v tem, da je avtorju uspelo rešiti in odstraniti pereč problem optimalnega reza blumov z doma izdelano, ceneno napravo, ki je enakovredna podobnim inozemskim, ki bi jih morali za drag denar z dolgim dobavnim rokom nabaviti v inozemstvu. Na osnovi teh ugotovitev, ocen in priporočil, koristi in prihrankov, je inž. Brudar prijavil tehnično izboljšavo, elektronski aparat za točno določanje in merjenje ter rezanje blumov, prek naše službe za novatorstvo in racionalizacije patentni pisarni v Ljubljani. Iz Beograda je dobil obvestilo in potrdilo o patentu in s tem je ta originalna avtomatska naprava za optimalno določanje dolžine blumov pri nas v Jugoslaviji zaščitena kot patent P. 1524/72.

To je brez dvoma velika in pomembna pridobitev za našo gospodarsko organizacijo,

ki ni prihranila samo stroške je, temveč smo z njo dosegli za štiri kvalitete kontrolor-tudi vidni in stalni porast izplena pri rezanju blumov 135 mm kvadrat, občutno pa se je pri natančnem delu znižal tudi izmeček. Izum, ki izkazuje trenutno prek 121.000 din prihrankov in koristi, bo svojo vrednost iz leta v leto povečeval. Na osnovi potrdila o patentu, bo uprava Železarne z avtorjem patenta sklenila posebno pogodbo o uporabi elektronske naprave v naši Železarni in tudi izven nje.

Dosežanjim avtorjem patentov iz naše Železarne (Božidar Puh, Ivan Bucek, Anton Kobler, Zvone Labura) se je z uspehom pridružil še dipl. inž. Božidar Brudar. To pa je dokaz, da v naši Železarni inovacijska aktivnost živi in ustvarja vedno večje delovne in tehnološke dosežke.

Dipl. inž. Božidarju Brudarju iskreno čestitamo k njegovemu doseženemu uspehu z željo, da bi dobil še več sodelavcev in posnemalcev.

**Dopisujte
v
Železarja**

Razprava glavnega direktorja ...

(Nadalj. s 1. str.)

ponavadi sploh ne pridejo. Železarji smo danes primorani kreditirati naše kupce iz svojih sredstev, in sicer v znatnih zneskih. Samo slovenske železarne trajno kreditirajo kupce z več kot 280 milijoni din in imajo zato skoraj v celoti blokirano bruto akumulacijo. Postali smo celo kreditorji trgovine, čeprav je njena vloga drugačna. Zaradi vsega tega ni čudno, da smo se železarji že pred časom znašli v središču nelikvidnosti. Po podatkih službe družbenega knjigovodstva v Sloveniji delež delovnih organizacij z blokiranimi žiro računi ne presega 4 odstotke, delež delavcev, zaposlenih v teh delovnih organizacijah, pa je znatno večji in znaša skoraj 7 odstotkov. Ta številka ni tako velika, da se s skupnimi napori ne bi mogli rešiti problema likvidnosti.

Novi ukrepi za odstranitev nelikvidnosti bodo v prvem trenutku prizadeji železarja, toda ob doslednem izvajanju v vsem jugoslovanskem prostoru pa bodo omogočili, da železarji v glavnem le pride-

mo do svojega denarja za prodano blago, v prihodnje pa bomo lahko sami odločali o uporabi denarja na naših žiro računih. S tem bo po dolgem obdobju železar lahko enakopravno odločal pri gospodarjenju v lastnem podjetju.

V samoupravnih organih in v Zvezi komunistov smo železarji nove ukrepe za odstranitev nelikvidnosti aktivno spremljali že v času njihovega nastajanja. Stalno odlaganje njihove veljavnosti in le delna uporaba z mnogimi izjemami, bodo ukrepe v mnogočem razvrednotili. V marcu izpeljana multilateralna kompenzacija, kot predprava na dosledno izvajanje likvidnostnega paketa, ni prinesla otipljivih rezultatov na področju dolžniških odnosov. To lahko tudi vidimo iz tega, da še do danes po osmih mesecih niso izvršeni akceptni nalogi, ki so bili dani na osnovi tako ugotovljenega negativnega salda. Druge, v zakonih sicer predvidene kompenzacije pa sploh nismo izvedli.

Da bi železarji doprinesli svoj delež k stabilizaciji tako

kot to izhaja iz akcijskega programa in pisma, smo interno sprejeli mnoge sklepe in zadolžitve. Izdelali smo posebne, zelo konkretne akcijske programe za doseganje optimalnih proizvodnih rezultatov. Ti programi se sprejemajo po kvartalnih, spremljamo pa jih mesečno v vseh samoupravnih organih. Izdelali smo poseben plan za povečanje dotoka sredstev in izterjavo dolgov pri kupcih, izdelali pa smo tudi plan deblake, ker največji in najtežji delež odpade na nas same. Za stabilnost kadrov vseh kategorij, predvsem delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki, smo izdelali poseben program izgradnje stanovanj. Uvedli smo skrajno štednjo v vseh oblikah potrošnje. Za večjo stabilnost našega bodočega poslovanja, smo sklenili vrsto dolgoročnih pogodb z našimi neposrednimi kupci. V oblikovanju je širša poslovna skupnost proizvajalcev in predelovalcev jekla. Izdelali smo tudi plan prestrukturiranja proizvodnje itd.

V resoluciji o politiki družbeno gospodarskega razvoja za leto 1973, ki v celoti zajema izhodišča akcijskega programa Zveze komunistov in pisma, železarji prav posebno pozdravljamo začetno prioriteto energetiki, transportu, kmetijstvu in surovinam. Taka je bila tudi orientacija v srednjeročnem planu, vendar smo v vsakodnevni praksi na ta izhodišča pozabljali.

Zavedati se moramo, da stabilizacija zahteva žrtve. Že v prvem obdobju bomo morali povrniti tisto, kar smo v predhodnih letih preveč potrošili. Zveza komunistov, ki deluje sredi teh dogajanj, bo morala bdeti nad doslednostjo pri konkretnih odločitvah.

Da se v letu 1973 ne bi ponovile stare napake, železarji zahtevamo:

— združenje vseh naporov, da solidarno še pred novim letom iz skupnih virov popravimo, kar je stihija pri naše delu naredila in tako omogočimo kolikor toliko enakopraven start gospodarskih organizacij v prvem stabilizacijskem ciklusu.

— Dosledno izvajanje zakonov iz paketa ukrepov za odpravo nelikvidnosti, čeprav se zavedamo, da bodo novi ukrepi prizadeli tudi železarje, vendar naj veljajo za vse, ne samo za delavce — proizvajalce, temveč tudi za ostale strukture in za vsa področja v Jugoslaviji.

— Dosledno izpolnjevanje nalog in duha, ki izvirajo iz pisma in akcijskega programa, kar smo železarji obravnavali in v celoti sprejeli kot svojo osnovno nalogo.

— Dopolnitev resolucije o osnovah politike družbeno-gospodarskega razvoja za leto 1973 s spremljajočimi ukrepi in instrumenti, da bi tako resolucijo brez odlašanja in odmikov v celoti izvajali že od začetka leta.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 16. decembra:		
inž. Sašo Kavčič, hladna valjarna	524	81-826
NEDELJA, 17. decembra:		
inž. Božidar Bartelj, valjarna 2400	638	81-453
PONEDELJEK, 18. decembra:		
Jože Košir, transport	451	48-022
TOREK, 19. decembra:		
inž. Jože Starc, ETE	234	81-720
SREDA, 20. decembra:		
Teodor Okrožnik, gradbeno vzdrž.	577	81-327
ČETRTEK, 21. decembra:		
inž. Alojz Kašan, martinarna	360	81-726
PETEK, 22. decembra:		
inž. Jaka Soklič, strojne dleavnice	556	81-131

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih. Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Osebnih dohodki in državni prazniki

Z mesecem avgustom smo v Železarni opustili sistem oblikovanja osebnih dohodkov na osnovi cenikov in s septembrom prešli na novi sistem, ki upošteva predvsem čas in individualno ali skupinsko doseganje učinkov. Medtem ko smo v prejšnjem sistemu izplačilo za čas praznikov porazdeljevali po vseh mesecih, se pojavlja v novem sistemu to izplačilo le v mesecih s prazniki.

Zato ne sme presenetiti dejstvo, da bo izplačani OD za november višji kot običajno. Dejstvo je namreč, da skupni delovni čas in čas praznikov, za katerega smo OD ustvarjali že preko vsega leta, znaša 206,6 ur na osebo, kar je 14,6 ur ali 7,6 % več kot v oktobru.

Zato želimo s tem obvestilom le opozoriti, kaj je razlog za višje izplačilo osebnih dohodkov v novembru.

Najbrž bo tisti del OD, ki izhaja iz rezultatov dela v decembru celo večji kot v novembru, v mesecu novembru z doseženim ne moremo biti zadovoljni. Ker pa v decembru ni praznikov, bo izostal tisti del OD, ki nam je v novembru povečal skupno izplačilo.

Glede na to, da je novi sistem v veljavi šele tri mesece, in da z njegovim delovanjem nismo vsi popolnoma seznanjeni, dajemo to pojasnilo v skladu s sklepom odbora za dohodek in nagrajevanje.

SEOP
Odd. za nagrajevanje

ZDRUŽENO PODJETJE SLOVENSKE ŽELEZARNE ŽELEZARNA JESENICE

- vabi k sodelovanju večje število
- KLJUČAVNICARJEV
- STRUGARJEV
- ELEKTRIKARJEV in
- DELAVCEV ZA PRIUČITEV ŽELEZARSKIH POKLICEV

Pogoji za zaposlitev:

Kandidati morajo biti telesno in duševno zdravi; imeti morajo stanovanje na območju, ki omogoča prihod na delo. Osebnih dohodki se delijo po pravilniku in znašajo za izučene poklicne delavce od 1620 do 1850 din, za priučene delavce pa od 1450 do 1750 din.

Sprejemamo vsak torek med 6. in 8. uro zjutraj. Objava velja do zasedbe delovnih mest.

KADROVSKI SEKTOR

VABILO NA OBČNI ZBOR

V soboto, 23. decembra, ob 16. uri bo v hotelu Franca Rozmana v Gozd Martuljku občni zbor obrata PLAVŽ.

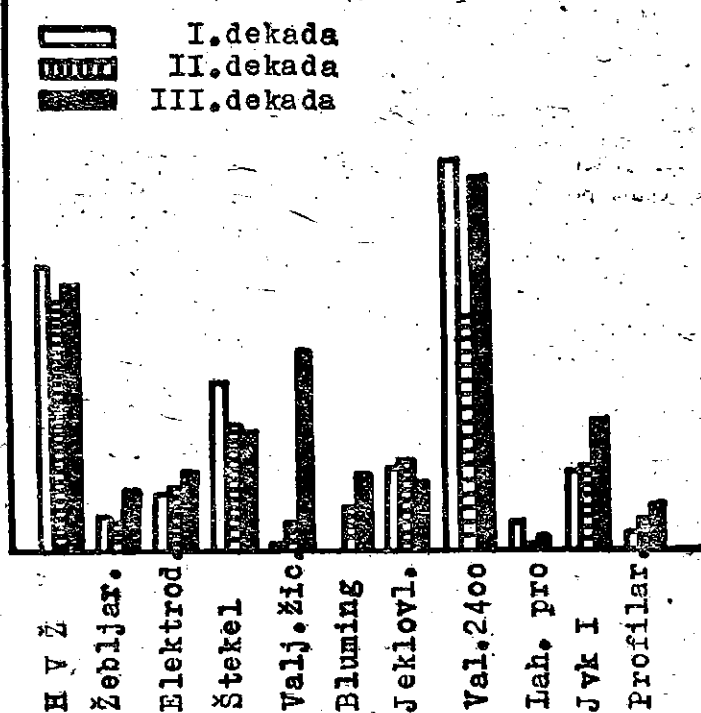
Vabimo vse, ki so zaposleni v obratu ter vse upokojece, ki so delali v obratu PLAVŽ, da se občnega zbora udeležijo v čim večjem številu.

Avtobusi bodo odpeljali ob 15. uri izpred Železarne. Sindikalni odbor PLAVŽ

VABILO NA OBČNI ZBOR

Vse sodelavce s strojnega vzdrževanja vabimo na občni zbor, ki bo 16. decembra ob 16. uri v prostorih hotela Jelovica na Bledu. Odhod posebnih avtobusov bo ob 15.30 s parkirnega prostora.

Sindikalni odbor SV

Po primerjavi posameznih dekad, je bila novembra odprava zelo enakomerna v HVŽ, v valjarni štekel, jeklovleku, valjarni 2400 in na lahkih progah.

JAPONSKA — V japonski državi Fukuyama, ki pripada družbi Nippon Kokan Co. je pričela obratovati nova hladna valjarna. Ta je popolnoma kontinuirna in kontrolirana s pomočjo elektronskega računalnika. Ima pet orodij, valje široke 1422 mm, največjo hitrost valjanja 1830 m/min. in debeline valjanca od 0,15 do 1,60 mm.

AVSTRALIJA — Avstralska rudarska družba Utah Development Co. je sklenila z italijanskim koncernom Italsi-

der desetletno pogodbo za dobavo premoga za koksiranje. Skupna količina premoga dobavljenega italijanskim železarnam bo 10 milij. ton v vrednosti 140 milij. dolarjev.

SPANIJA — Španske železarne so dobile naročilo iz Sovjetske zveze za dobavo 36.000 ton različnih izdelkov. Večji del tega naročila bo plačan z dobavo ustreznih količin starega železa. Španska stran upa, da bodo podobne pogodbe sklenjene tudi v bodoče.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

3. seja konference ZKJ je mladi generaciji dala možnosti za bolj ustvarjalno delovanje v družbi

Na seja predsedstva republiške konference ZMS, seja je bila 9. decembra v Ljubljani, so člani predsedstva razpravljali o kadrih, usmerjenosti revije Problemi — literatura ter o varstvu okolja. V uvodu je predsednik RK ZMS Živko Pregl, podal oceno o 3. seja konference ZKJ.

Poudaril je, da je bila sama razprava na seja konference izredno odkrita in ustvarjalna ter da so na konferenci mladi komunisti dobili popolno zaupanje in politično legitimacijo za uspešno in ustvarjalno delovanje med mlado generacijo. Konferenca pa poleg tega nalaga vsej mladi generaciji, še posebej tisti, ki je organizirana v ZMS in študentskih ter specializiranih organizacijah, da naredi pomembne vsebinske in organizacijske premike v svojem delovanju. Konferenca torej spodbuja, daje napotke in zahteva, da se do svojega dela obnašamo odgovorno na vseh področjih in v vseh sredinah.

V republiški konferenci se je že začela kadrovska prenova organizacije, kar pomeni jamstvo, da po preteku mandata sedanji konferenci, mandat ji poteče v aprilu, ne bo težav s kadri, saj ugotavljamo, da imamo v občinskih organizacijah vse več dobrih kadrov za posamezna področja delovanja.

Komisija, ki je bila od predsedstva zadolžena za realizacijo stališč o reviji Problemi, je poročala o svoji dejavnosti. Predsedstvo je v živahni in ustvarjalni razpravi odločno zahtevalo, da revija ne more biti le zbirališče nekaterih ljudi, ki so pripravljene pisati o marsičem z različnih idejnih pogledov, temveč mora novo uredništvo zagotoviti jasno smer pisanja, ki naj sloni na socialističnem družbenem sistemu, vse kritike pa naj izhajajo iz marksizma. Le takšno pisanje je lahko ustvarjalno in pripomore k reševanju aktualnih družbenih vprašanj.

V razpravi o varstvu okolja se je predsedstvo zavzelo za večje družbeno skrb o tej problematiki in posebej poudarilo, da moramo posvetiti največ skrbi prav delovnemu človeku, ki ne sme postati žrtev vse hitrejšega razvoja in mora sam imeti možnosti, da v samoupravnem sistemu odloča o sredstvih za varstvo okolja. Prav tako moramo skrbeti za množično rekreacijo, predvsem za mlade delovne ljudi.

Po delegatskem načelu tudi v ZM

Predsedstvo občinske konference ZMS, je na seja, 11. decembra razpravljalo o nalogah ZMS v pripravah na volitve leta 1973, o programu praznovanj v mesecu mladosti in organiziranosti ZMS ter kadrih po reorganizaciji ZMS v občini.

Zveza mladine si predstavlja volitve v letu 1973 kot vrh svoje politične aktivnosti, zato se mora na tem področju dosledno bojevati za izvajanje vseh sprejetih načel, ki nalagajo ZMS, da skupaj z vsem družbenimi dejavniki, predvsem s sindikatom in socialistično zvezo, evidentira in usposobi bodoče člane delegacij za vsa področja delovanja v novih oblikah samoupravnega odločanja. Člani predsedstva so poudarili, da moramo v ZMS pred tem usposobiti za uspešno delovanje vse osnovne celice dogovarjanja in delovanja v ZMS, to je aktivne in konference. Predsedstvo je imenovalo posebno delovno skupino, ki bo delovala na tem področju in imenovala svojega delegata v občinsko volilno komisijo. Hkrati je podprlo predlog akcijskega programa priprav na volitve občinske komisije pri SZDL.

Program praznovanj v mesecu mladosti, ki ga je predsedstvo sprejelo in ga bo dalo v razpravo vsem aktivom, vsem društvom in organizacijam, ki združujejo mlade, zagotavlja, da bodo prireditve množične in da bodo prikazale dejavnost mladih na vseh področjih. Predsedstvo se je zavzelo, da aktivni in specializirane organizacije same pripravijo in tudi financirajo poleg osrednjih prireditev še svoje programe.

Tako so predvidene naslednje prireditve: nastop cicibanov v gledališču, likovna razstava osnovnih šol, foto razstava o Titu, pohodi po partizanskih poteh, sprejem pionirjev v Zvezo mladine, masovni tek skozi Jesenice, nastop mladinskih folklornih skupin iz vse Jugoslavije ter zaključna prireditev s podelitvijo priznanj.

Organiziranost ZM do 9. kongresa nalaga tudi naši organizaciji naloge, da začne delovati na osnovi delegatskega sistema, kar bo zagotovilo večji vpliv mladih, predvsem delavcev, študentov in pripadnikov JLA na delo ZM. Hkrati s takšnim sistemom organiziranja, ki predvideva štiri specializirane konference, pa bo omogočena tudi večja učinkovitost dela.

milan

Zica še enkrat na isto pot, ki jo je že prepotovala

Srečanje jeseniških gimnazijcev z dijaki slovenske gimnazije v Celovcu

V petek, 8. decembra, so dijaki zadnjega letnika celovške slovenske gimnazije obiskali Jesenice. Dijaki iz Celovca so si že dopoldne ogledali Jesenice, po dvanajsti uri pa so se celovski in jeseniški dijaki zbrali v telovadnici jeseniške gimnazije. Tu smo se jeseniški gimnazijci seznanili s koroškimi Slovenci in njihovimi problemi. Podobna prireditev je bila organizirana že lani.

Ko smo se zbrali, je spregovoril ravnatelj jeseniške gimnazije. Po uvodu je eden od profesorjev slovenske gimnazije v Celovcu pripovedoval o tej slovenski šoli. Povedal je, da je bila ustanovljena leta 1957. Spregovoril je tudi o težavah koroških Slovencev. Za tem so dijaki prebrali nekaj del koroških besednih ustvarjalcev. Sledil je pogovor naših dijakov s koroškimi. Srečanje je bilo zelo prisrčno.

Ob koncu se je ravnatelj gimnazije Jesenice dijakom iz Celovca zahvalil za obisk in izrazil željo, da bi se tako srečanje še ponovilo.

Gostje iz Celovca so prisostvovali tudi literarnemu večeru posvečenemu Tonetu Čufarju; si ogledali rojstni kraj Franceta Prešerna in F. S. Finžgarja, ter Begunje in Bled.

Pomagali so nam železarna Jesenice, kulturna skupnost Jesenice, občinski komite ZMS, komisija za zamejstvo in gimnazija Jesenice.

Za pomoč se vsem najlepše zahvaljujemo, ker so nam s tem omogočili organizacijsko izvedbo.

Obisk graničarjev na osnovni šoli Koroška Bela

Na proslavo dneva republike smo povabili štiri graničarje s karavle v Rovtjih. Proslavo smo imeli v šolski telovadnici, 28. novembra — na dan pred samim praznikom. Program je bil zelo pester, saj je obsegal veliko zanimivih točk. Izvajali so jih učenci predvsem iz nižjih, nekaj pa tudi iz višjih razredov.

Po končani proslavi smo jih zaprosili, naj nam povedo kaj zanimivega iz svojega življenja v karavli. Pripovedovali so nam najrazličnejše dogodke, ki so jih doživeli od začetka služenja vojaškega roka, pa do danes. Pripravili smo jim tudi zakusko in upam, da so se med nami — mladinci prijetno počutili.

Sonja Anderle, 8. b razred

ZK ŽIC o delu ZMS

V petek, 8. decembra, je sekretar oddelka ZKS železarskega izobraževalnega centra Janez Zirc, sklical razširjeni sestanek oddelka z namenom, da se dogovorijo o delu mladinske organizacije na strokovnih šolah. Sestanek oddelka ZKS ŽIC so se poleg komunistov zaposlenih v ŽIC udeležili tudi predstavniki mladinske organizacije v ŽIC, predstavnik OO ZKJ železarske inž. Tone Varl in predsednik tovarniške konference ZMS Ljubo Jasnič.

Dnevni red razširjenega sestanka, ki je vseboval eno samo točko: delo in dejavnost ZMS strokovnih šol ŽIC, je bil zaradi uspešnosti razprave, sprejemanja sklepov in stališč razčlenjen na posamezna vprašanja: družbeno in politično delo mladih v ŽIC, samouprava mladih v strokovnih šolah, uresničevanje stališč izraženih v pismu predsednika Tita in izvršnega biroja ZKJ v zvezi z vzgojno izobraževalnim delom, pomoč mladinski organizaciji s strani članov ZKS in učiteljskega zbora pri uresničevanju programa mladinske organizacije in mentorstvo, marksističen krožek in svobodne aktivnosti mladih v ŽIC.

Po programu dela ZKS ŽIC, ki zajema tudi naloge komunistov v zvezi z delom mladinske organizacije strokovnih šol ŽIC in zaradi trenutne nedelavnosti tako vodstva kot celotne mladinske organizacije v ŽIC, so se komunisti dogovorili, da se pred redno letno konferenco ZMS ŽIC, pogovore in ugotovijo vzroke pasivnosti mladinske organizacije ter ukrepe vse potrebno, da se delo mladinske organizacije v ŽIC ponovno oživi. Na petkovem razširjenem sestanku so se komunisti in mladina, učenci strokovnih šol, pogovorili in skupaj ugotovili razloge za neaktivnost mladinske organizacije ŽIC. Po tem ko je sekretar oddelka obrazložil namen sestanka, je prvi spregovoril inž. Tone Varl. S konkretnim prikazom organiziranosti ZM v ŽIC, je nazorno povedal, da le dobra organiziranost Zveze mladine, ali katerekoli druge družbeno politične organizacije z upoštevanjem specifičnih pogojev in zahtev, lahko učinkovito deluje tako, da zajema vse člane organizacije in jim da možnost, da se politično aktivirajo.

Ljubo Jasnič je navzoče seznanil in obrazložil organizacijsko shemo ZMS v železarni. Kritično pa je ocenil sodelovanje predstavnikov ŽIC s tovarniško konferenco ZMS. Anton Šteblaj, predsednik ZMS strokovnih šol ŽIC je pojasnil, da mladinska organizacija v ŽIC pred konferenco že razpravlja o večji učinkovitosti organizacije in

(Nadalj. na 7. str.)

28

Prez.
žar,
prez.
odb.
kov.
pos.
ve.

Pr.
nje
izvr.
točl.
lizo
liza
dar.
ana
por.
zlas.
ever.
bod.
lize.
fina.
in.
org.
ko.
bos.
še.
spk.
O.
doh.
več.
cu.
kov.
cej.
Plac.

ve.
ol.
de.
st.
re.
za.
ra.
ol.
m.
Zl.
lo.

T.
Lj.
V.
—
R.
T.
N.
M.
M.
—
Zl.
N.
Pl.
Lj.

L.
B.
Č.
L.
L.
V.
P.
V.
L.

Samoupravni organi v preteklem tednu

28. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje Ludvik Kejzar, je sklical 28. sejo odbora v ponedeljek, 11. decembra, in predlagal običajni dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje odbora, pregled oblikovanih osebnih dohodkov, pregled stroškov za oktober, obravnavanje organizacijskega predpisa o postopkih pri urejanju zadev s področja ustvarjanja in delitve osebnih dohodkov ter reševanje tekočih zadev.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so izvršeni razen sklepa pod točko 3, ki se nanaša na analizo stanja v šamotarni. Analiza je sicer napravljena, vendar so menili, da je treba analizo še razčistiti in o tem poročati na eni naslednjih sej, zlasti pa je treba poročati o eventualnih ukrepih, ki jih bodo sprejeli na podlagi analize. Za to delo so zadolžili finančno računovodski sektor in sektor za ekonomiko ter organizacijo. Sklep pod točko 7 pa bo odprt dokler ne bosta podala svojega poročila še finančna inšpekcija in splošni sektor.

Oblikovana masa osebnih dohodkov za november je večja kot v prejšnjem mesecu predvsem zato, ker na oblikovanje po novem sistemu precej vplivajo plačani prazniki. Plačani prazniki povečujejo

število plačanih ur in so zato poprečni osebni dohodki v vseh obratih precej višji. Sklenili so, da se izplačajo vsi ustvarjeni osebni dohodki, v Železarni pa je treba o tem delovno skupnost obvestiti in opozoriti, da decembrski osebni dohodki ne bodo mogli doseči novembrskih čeprav bomo dobro delali. Menili so, da bo treba zato še boljše delati, da se bomo osebnim dohodkom novembra vsaj približali.

Analiza finančnega rezultata, ki so jo na tej seji obravnavali, kaže v oktobru doslej najslabši rezultat letošnjega leta. Sklenili so, da bodo finančno stanje septembra, ki je bilo tudi slabo, skupaj s finančnim stanjem v oktobru ponovno obravnavali na posebni seji, na katero bodo povabili tudi člane odbora za plan in finance ter

člane kolegija. Zaključki te seje bodo kot osnova za nadaljnjo akcijo.

S predloženim osnutkom organizacijskega predpisa o postopkih pri urejanju zadev s področja ustvarjanja in delitve osebnega dohodka so se strinjali in sklenili, da se organizacijski predpis posreduje odboru za splošne zadeve z naslednjimi dopolnitvami:

— obrate in sektorje je treba takoj ko je mogoče, vsekakor pa pred izplačilom osebnega dohodka seznaniti z doseženimi rezultati učinka, norme in premije.

— dopolniti tehniko postavljanja operativnega programa in predvideti vse posege, ki bodo v mesecu potrebni, zlasti je treba operativni program vezati na določeno število dni in če je teh dnevov več, je treba tudi operativni program povečati. Seveda je to šele stališče odbora in ga bodo izpeljali le, če je izvedljivo.

V nadaljevanju seje so reševali tekoče zadeve in odobrili otežkočeni dodatek za izkop jaska v kamnolomu Trebež in sicer: do 10 m viši-

ne-dodatek 20 %, do 20 m višine dodatek 30 %, do 30 m višine dodatek 40 %, do 50 m višine dodatek 50 % in nad 50 m višine dodatek 60 %. Jasek bo visok približno 90 m.

Vzeli so na znanje ugovor kolektiva lužilnic na Javorniku glede kategorizacije lužilcev in informacijo, da je II. lužilec prevedli iz 3. v 4. kategorijo. Menili so, da če to

ni dovolj, bodo morali v obratu obnoviti predlog za vrednotenje delovnih mest. Potem so vzeli na znanje še informacije oddelka za nagrajevanje v zvezi s priznavanjem nadur šoferjem osebnih avtomobilov in informacijo v zvezi z uporabo členov 24, 25 ter 44 in 45 pravilnika o ustvarjanju in delitvi osebnih dohodkov.

12. seja odbora za osnovna sredstva

Na 12. seji odbora za osnovna sredstva, ki je bila pravzaprav nadaljevanje prejšnje seje in jo je predsednik odbora dipl. inž. Jaka Soklič sklical v četrtek, 7. decembra 1972, so obravnavali naslednje zadeve:

— Odobrili so naslednje projekte: nabavo električnega vitla za zakladanje potisne peči v valjarni 2400, dodatna sredstva za aglomeracijo, nabavo zračnih zaves za HVZ s pripombo, da je stroške treba znižati, dopolnitev razsvetljave v HVZ, izvedbo generalnih remontov na nekaterih obdelovalnih strojih, sodelovanje pri popravilu mostu čez potok Javornik v Trebežu, odvod meteorne vode iz pred električne peči, generalno popravilo ozkega tira za prevoz tekočega gročja s tem, da se kritična mesta sproti popravljajo, nabavo klimatske naprave za žerjav jeklarne, nabava filtrov za višinski rezervoar hladilne vode, nabavo polavtomatske-

ga varilnega stroja za varjenje v zaščitnem plinu, pleskanje in beljenje hale konstrukcijske delavnice in adjustaže štel na Javorniku.

— Odobrili so likvidacijo osnovnih sredstev po seznamu tehničnih služb, strinjali pa so se tudi z likvidacijo osnovnih sredstev, ki bodo izkazana pri inventuri kot manjko.

— Predlagali so odboru za poslovno politiko, da ožbri kritje sedanjih vrednosti likvidirane livne jame v jeklarni.

— Odobrili so prekoračitev pri zamenjavih in dopolnitvah osnovnih sredstev v času od 1. januarja do 30. novembra 1972, saj je vsota glede na velika porabljenega sredstva skoraj minimalna.

Sestanki delovnih skupin

V dneh od 13. do 27. novembra je bilo izvedenih veliko sestankov delovnih skupin. Ker ne moremo objaviti vseh povzetkov iz zapisnikov vseh navedenih delovnih skupin naj zapišemo, da so na sestankih delovnih skupin razpravljali o izvedbi referenduma za združitev skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov, o poročilu, ki obravnava devetmesečno poslovanje Železarne in obratov ter o osnutkih dveh pravilnikov, o informiranju ter o varovanju poslovne tajnosti v ZPSŽ. Pregled sestankov delovnih skupin po delovnih enotah in obratih je naslednji:

TALILNICE

15. 11. PLAVŽ — KOKALJ — PEČI, 14. 11. MARTINARNA — ŠCERBIČ — PONVICARSKI ODDELEK, PLAVŽ — BERLOT — PEČI, PLAVŽ — VOGA — RUDARNA, MARTINARNA — SLIVNIK — STARO ŽELEZO, 16. 11. MARTINARNA — JEREB — STARO ŽELEZO, 16. 11. MARTINARNA — TRAMTE — STARO ŽELEZO, 16. 11. MARTINARNA — VISTER — JANSKA — LIVNA JAMA, 17. 11. MARTINARNA — LEKSE — LIVNA JAMA, 17. 11. MARTINARNA — ČELARC — PEČI, 19. 11. PLAVŽ — KOŽELJ — PEČI, 19. 11. MARTINARNA — ROŽIČ — PEČI, 18. 11. PLAVŽ — JANCIC — KAMNOLOM TREBEŽ, 17. 11. PLAVŽ — KLINAR — PEČI, 17. 11. PLAVŽ — VELIKANJA — KAMNOLOM, 17. 11. MARTINARNA — BAUMAN — LIVNA JAMA.

VALJARNA BELA

14. 11. PRETNAR — PROFILARNA — PREDELAVA, 15. 11. PRISTOV — ADJUSTAŽA STEKEL BELA, 15. 11. VALJARNA ZICE — JUSTIN — JURČIČ, 16. 11. PODLIPNIK — POVRŠINSKA OBDELAVA, 16. 11. ERJAVEC — POVRŠINSKA OBDELAVA, 17. 11. KNAFELJ — VALJARNA ZICE, 17. 11. VILMAN — VALJARNA ZICE, 17. 11. LAZAR — POVRŠINSKA OBDELAVA, 17. 11. DROLE — POVRŠINSKA OBDELAVA, 19. 11. GROHAR — VALJARNA ZICE.

VALJARNE JAVORNIK

14. 11. JEKLOVLEK — ŽIDA — BRUSILNICA, 15. 11. STRUGARNA VALJEV — DOLENC — STRUGARNA JAVORNIK, 16. 11. STRUGARNA VALJEV SVETINA — STRUGARNA BELA, 16. 11. JAVORNIK I — ZUPAN ADJUSTAŽA, 17. 11. JEKLOVLEK — ARNEŽ — BRUSILNICA, 18. 11. JEKLOVLEK — HORVAT, 27. 11. JAVORNIK I — UDIR — CISTILNICA, 16. 11. RESMAN — ADJUSTAŽA.

PREDELOVALNI OBRATI

13. 11. HVZ — EGART — ŽARILNICA, 15. 11. HVZ — PULEC — ŽARILNICA, 16. 11. HVZ — BEM — ODPRAVA IZDELKOV, 16. 11. HVZ — OVEN ADJUSTAŽA HLADNE VALJARNE, 17. 11. HVZ — SKUMAVC — HLADNA VALJARNA, 16. 11. URSIC — ŽARILNICA, 17. 11. HVZ — JEREB — SKLADIŠČE SUROVIN, 17. 11. HVZ — RAVNIK — LUŽILNICA, 17. 11. HVZ — PREVC — HLADNA VALJARNA, 17. 11. HVZ — URBANC — HLADNA VALJARNA, 18. 11. ZEBLJARNA — GLOBČNIK — PIBER, 18. 11. HVZ — KOTNIK — ŽARILNICA.

STROJNE DELAVNICE IN STROJNO VZDRŽEVANJE

14. 11. MEZNARC — STRUGARNA, 14. 11. MARKUN — STRUGARNA, 15. 11. JAVORSKI — DELAVNICA TEHTNIC, 17. 11. JAKOPIČ — MATERIALNA SLUŽBA, 17. 11. URH — KLJUČAVNICARJI, ORODJARNA, 17. 11. ŠILAR — GARTNER — KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA, 17. 11. ANTONIČ — GEORGA, 24. 11. MAVER — KOVAČNICA, 14. 11. KASTELIČ — SV BELA, 14. 11. AZMAN — SV BELA, 14. 11. CERKOVNIK SV HVZ, 14. 11. BERGELJ SV SAMOTARNA, 14. 11. SV ELEKTRODNI OBRATI, 14. 11. TUSAR — MONTAŽA JAVORNIK, 15. 11. BERNIK — INSTALACIJA JAVORNIK, KIKELJ — BRUDAR — ČRMELJ — RAZINGER SV JEKLARNA, 15. 11. INŽ. NOČ — VZDRŽEVANJE, 16. 11. KOBLAR — ODAR ŽERJAVNI, 16. 11. STRGAR — HIDRAVLIKA, 16. 11. VARL — INSTALACIJA, 17. 11. ROZMAN SV BE-

LA, FILEJ — KOBLAR — SV KLJUČAVNICARJI, 17. 11. HUDOLIN — SV PEČI, 19. 11. REPINC — SV BELA, 21. 11. ZUPAN — SV ELEKTRODNI.

ENERGETSKI OBRATI

14. 11. ETE — ŽAGAR, 14. 11. REKAR — EMP, 14. 11. STARE — EZ, 16. 11. LOGAR — TMK, 16. 11. ZUPAN — ETE, 16. 11. BEDEN RMR, 17. 11. DO LANC — VMR.

GRADBENO VZDRŽEVANJE

17. 11. ZUPAN — DELAVNICA JAVORNIK, 17. 11. JENSTERLE — MIZARNA, 17. 11. BEVC — KLEPARJI, 17. 11. ZUPAN — TESARJI, 17. 11. RUPNIK — ZIDARJI, 17. 11. SULIGOJ — PLASTIKA.

VEN

15. 11. JANSKA — VEN BELA, 15. 11. LEBAN VEN BELA, 16. 11. PREZELJ — PETRIC VEN JENENICE, 16. 11. KAVČIČ — VOLARIČ — VEN JEKLARNA, 16. 11. STENOVEC — VEN PLAVŽ, 16. 11. LUŽNIK — KOBLAR — VEN JAVORNIK, 16. 11. RAVNIKAR — VEN HVZ, 16. 11. OBLAK — ELEKTRO DELAVNICA, 17. 11. ARIH — VEN BELA, 17. 11. LOTRIČ — VEN BELA.

TRANSPORT

13. 11. JUSTIN — VOZOVNA DELAVNICA, 13. 11. GASAR — VZDRŽEVANJE PROGE, 14. 11. TRAVNIK — PROMET VLEKA, 14. 11. KISIČ — MARKELJ CESTNI ODDELEK, 16. 11. DROLE — OPERATIVA, 17. 11. ŽMITEK — TOVOR IV, 17. 11. OBLAK — DELAVNICA MOTORNIH VOZIL, 17. 11. MALI — AVTOMOBILSKI PREVOZI, 18. 11. GAZVODA — PIBERČNIK — PROMET VLEKA.

UPRAVNE SLUŽBE

13. 11. URBANEC — TEHNIČNI LABORATORIJ, 13. 11. LEMPL — NABAVNI ODDELEK, 13. 11. KRUSIČ — ODDELEK ZA OBRACUN OSEBNEGA DOHODKA, 14. 11. FRECE — ODDELEK SPLOŠNE ADMINISTRACIJE, 15. 11. BAHUN — GASILCI, 15. 11. JERSIN — VARNOSTNA SLUŽBA, 16. 11. PRAČEK — KNJIGOVODSTVO TALILNIC, 16. 11. INŽ. SKETA — TPD, 17. 11. ROZMAN ŠOOP, 17. 11. ZUPAN — OBRATNO KNJIGOVODSTVO, 17. 11. VARL — KADROVSKI SEKTOR.

TKR

16. 11. POGAČNIK Z. — PREVZEMNI ODDELEK, inž. KURNER — RO, 17. 11. POGAČNIK A. KEMIČNI ODDELEK.

Zastoji v mesecu novembru 1972

CASOVNI PREGLED OBRATOVANJA IN ZASTOJEV V ŽELEZARNI V LETU 1972 — NOVEMBER

Obrat	Čisti čas obrat.		Skupni zastoji		Vzdrževal. zast.		Normativ zastojev	Opoz. b
	let. 71	nov. 72	let. 71	nov. 72	let. 71	nov. 72		
PLAVZ VP I	97,78	99,72	2,22	0,38	0,60	—	0,25	
PLAVZ VP II	90,09	99,78	6,72	0,22	0,48	—	0,25	
AGLOMERACIJA	—	36,95	—	23,04	—	9,12	10,00	
SM PEČI	—	57,19	—	6,30	—	1,03	3,00	
EP-ASEA	84,38	91,78	10,70	4,06	3,00	0,68	3,00	Remont 30 ur = 4,16 %
EP-LECROMELT	78,91	83,26	15,50	4,24	4,74	0,86	5,00	Remont 90 ur = 12,50 %
TOPILNICE	87,78	78,09	7,29	6,37	2,21	1,95	4,30	
BLOOMING	69,46	69,68	26,16	26,98	9,10	6,38	8,00	
STECKEL	27,43	27,70	3,78	3,19	0,57	0,86	2,00	
VALJ. ZICE	54,08	38,52	37,34	58,13	14,58	46,55	12,00	Izredni remont 280 zr = 38,89 %
VALJ. 2400	54,70	54,89	14,70	13,43	2,85	2,62	4,00	
JEKLOVLEK	50,20	54,83	16,40	8,30	4,24	2,62	3,00	
VALJARNE	51,17	49,12	19,68	22,00	6,27	11,80	5,80	
HLAD. VALJ.	42,41	47,86	29,37	27,66	18,94	3,27	5,00	
ZICARNA	54,50	54,31	21,21	19,03	9,68	7,01	6,00	RF - mokro, Herborn 9, HIC + Gerhardi, Deco »M« — meh. okv.
ELEKTRODNI	37,70	41,07	15,60	8,93	0,63	0,79	3,00	
ŽEBLJARNA	37,90	52,57	28,98	12,30	4,30	3,37	3,00	
PREDELOVALNI	42,08	48,95	24,83	16,98	7,17	3,36	4,50	
TALILNICE	87,78	78,09	7,29	6,37	2,21	1,95	4,33	
VALJARNE	51,17	49,12	19,68	22,00	6,27	11,80	5,80	
PREDELOVALNI	42,08	48,95	24,83	16,98	7,17	3,36	4,50	
ŽELEZARNA	60,31	58,72	17,27	15,12	5,22	5,70	4,87	

TALILNICE: Na plavžih v mesecu novembru nimajo vzdrževalnih zastojev, zastoji zaradi čiščenja kolen in menjav šob ter pregleda zaklopa peči ne presegajo 0,50 %. Vzdrževalni zastoji v aglomeraciji nastopajo predvsem zaradi okvar na situ 123 in 171 ter znašajo 9,12 %. V aglomeraciji so skupni zastoji za 13,70 % manjši kot v prejšnjem mesecu, vendar pa nastopajo še vedno zastoji zaradi polnih silosov, pomanjkanja mazuta, menjav traku itd.

V jeklarni so zastoji narasli na 6,30 %, predvsem zaradi vročih popravil, popravil dna in čakanja na vložek. Vzdrževalni zastoji znašajo 1,03 %, zaradi čestih okvar na vlagalnih strojih. Obe EP-ASEA in LECTROMELT imata v tem mesecu majhen odstotek vzdrževalnih zastojev le 0,68 in 0,86 %. Skupni zastoji znašajo na ASEA 4,06 %, na LECTROMELT pa 4,24 %. Efektivni čas obratovanja na EP-LECTROMELT pa je vsled remonta, ki je trajal 90 ur in 10 minut (12,50 %), padel na 83,26 %.

V skupnem seštevku so dosegle talilnice boljši rezultat kot v mesecu oktobru in sicer pri izboljšanju efektivnega časa obratovanja za 1,62 % in znižanje skupnih zastojev za 1,72 %, le vzdrževalni zastoji so večji za 0,31 %.

VALJARNE: V valjarni Blumming so se občutno znižali vzdrževalni zastoji v primerjavi s prejšnjim mesecem in sicer za 2,23 % oziroma so 1,62 % pod normativom. Skupni zastoji so na istem nivoju 26,98 %, efektivni čas

obratovanja pa je še zaradi mirovanja (praznikov) nekoliko nižji 69,68 % od meseca oktobra. V valjarni Štekel ni bilo večjih zastojev.

V valjarni žice je izredni remont na peči povzročil porast vzdrževalnih zastojev za 38,89 %, skupni zastoji tako znašajo 58,13 %, efektivni čas pa le 38,52 %. Sami vzdrževalni zastoji (mehanske in elektro okvare) znašajo 7,66 odstotka.

V valjarni 2400 so vzdrževalni zastoji pod normativom in na istem nivoju kot prejšnji mesec. Skupni zastoji so se povečali za 2,11 %, kar se tudi pozna pri efektivnem času obratovanja, ki je za 1,01 odstotka nižji od prejšnjega meseca. Porast skupnih zastojev nastopa zaradi mazanja in pomanjkanja temperature.

Jeklovlek ima ugoden odstotek vzdrževalnih zastojev 2,62 % oziroma je za 4,68 % manjši od doseženih v mesecu oktobru. Tako znaša tudi skupni procent samo 8,30 % ali kar 9,14 % manj kot v prejšnjem mesecu.

Valjarne so dosegle v mesecu novembru slabši rezultat v primerjavi s oktobrom, predvsem zaradi visokega odstotka zastojev v valjarni žice. Tako je efektivni čas obratovanja za 4,20 % nižji, skupni zastoji so za 1,74 %, vzdrževalni za 6 % višji od prejšnjega meseca.

PREDELOVALNI OBRATI: V hladni valjarni so vzdrževalni zastoji za 3,73 % pod normativom oziroma za 2,80 odstotka manjši od prejšnjega meseca, kar se pozna pri skupnih zastojih, saj so za

1,76 % nižji od oktobra. Nižji odstotek skupnih zastojev seveda pripomore k višjemu odstotku efektivnega časa obratovanja za 1,94 %. Da je v žičarni odstotek vzdrževalnih zastojev za 1,01 % nad normativom, je vzrok mehanskih okvar na strojih: RF-mokro, Herborn 9, HIC + Gerhardi, Dedo »M« v skupnem številu 2370 ur (5,58 %) poleg drugih zastojev 183 ur (0,43 %). Elektro okvare pa znašajo 1 % od tega ima Herborn 19 — 181 ur (0,42 %) koledarskega časa.

Elektrodni oddelek ima v primerjavi s oktobrom ugoden rezultat. Efektivni čas obratovanja je za 2,85 % višji, skupni zastoji so za 3,39 odstotka nižji in vzdrževalni zastoji za 0,24 %.

V žebljarni znašajo vzdrževalni zastoji 3,37 %, skupni 12,30 %, čisti čas obratovanja pa 52,57 %. Odstotek vzdrževalnih zastojev je 0,37 % nad normativom zaradi pogostih menjav ojníc, jermen, ležajev na žebljarskih strojih — žičniki.

Predelovalni obrati imajo v novembru boljši rezultat kot pa v avgustu in sicer je efektivni čas obratovanja za 2,08 % višji, skupni zastoji so za 1,64 % nižji in vzdrževalni zastoji za 1,15 %.

V skupnem seštevku je rezultat Železarne zaradi remonta valjarne žice nekoliko slabši kot v mesecu oktobru. Efektivni čas obratovanja je v novembru za 0,17 % nižji kot v oktobru, skupni zastoji so na istem nivoju, medtem ko so vzdrževalni zastoji narasli za 1,48 % oziroma so za 0,38 % nad normativom.

Pripombe političnega aktiva Železarne na program stanovanjske graditve v občini Jesenice

Predstavniki družbeno političnih organizacij železarne Jesenice, so na seji, dne 23. novembra, razpravljali o osnutku programa stanovanjske gradnje v občini za obdobje 1972—1976. Aktiv ugotavlja, da program izhaja iz zaključkov aktiva Zveze komunistov, ki je razpravljal o stanovanjski politiki v občini. Osnutek programa politični aktiv Železarne sprejema in ugotavlja, da je to odraz prizadevanj za urejevanje zadev na tem področju. Imamo pa naslednje pripombe:

— Razprava je pokazala, da število potrebnih stanovanj ne ustreza dejanskim potrebam za odpravo problema na tem področju. Smatramo, da je izhodišče 10 m² stanovanjske površine na stanovanca premalo in da je odstop od republiškega predloga (15 m²) prevelik. Prav tako smatramo, da ni realna ocena potrebe stanovanj, ki izhajajo iz skupinskih stanovanj (samski domovi). Prepričani smo, da je v naših samskih domovih več kot četrtnina delavcev, ki bi potrebovali stanovanja.

— Razpravljalci menimo, da prevelik razkorak med potrebnimi stanovanji na eni in predvidenimi možnostmi za realizacijo teh potreb na drugi strani, ne sme biti vzrok za zmanjšanje realnih potreb. Nasprotno, realni deficit v stanovanjski izgradnji naj še bolj angažira vse samoupravne, politične in družbene činitele v občini pri odpravljanju tega problema, ki že prerašča v socialno vprašanje.

— Samoupravni organi in politične organizacije železarne so v letošnjem letu že temeljito razpravljale o finančni udeležbi za pridobivanje stanovanjske pravice. Na organe skupščine smo že predhodno poslali naše stališče po tem vprašanju. Ugotavljamo, da bi moral občinski program za izgradnjo stanovanj do leta 1976 le vsebovati vsaj določeno orientacijo, ki naj bi služila delovnim organizacijam in ostalim pri sprejemanju sklepov po tem vprašanju. Vztrajamo pri naših stališčih in sklepah, ki so rezultat predhodne razprave v kolektivu, da naj se taka obli-

ka solidarnosti do tistih, ki na stanovanje še čakajo, v obliki regresivne lestvice višine finančne udeležbe še naprej izpolnjuje in razširi kot ena izmed oblik za odpravo socialnega razlikovanja na vse dejavnike v občini.

— Praksa v preteklosti kaže, da so se prosilci za družinska stanovanja, kjer sta zaposlena oba zakonca — eden v Železarni, drugi v drugem podjetju — v pretežni meri obračali na Železarno za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja. V veliki meri je Železarna na osnovi jektivnih možnosti takim v gam tudi ugodila.

— Predlagamo, da se v programu stanovanjske izgradnje občine Jesenice vnes vsaj načelna zahteva, da n se v prihodnje ob takih pmerih delovne organizacij po samoupravnih poti dogovarjajo glede rešitve stanovanjskega vprašanja tistih delavcev, katerih zakonci so zaposleni v dveh različnih podjetjih.

— Politični aktiv Železarne smatra, da programska cena 380.000 dinarjev na 1 m² stanovanjske površine ob upoštevanju dejanskega stanja na področju cen ni pretirano visoka. Vendar aktiv smatra, da bi moral program vsebovati nekoliko več orientacije za čim večjo realizacijo potrebnih stanovanj. Smatramo, da ne bi bilo prav, če bi bil vsi skupaj orientirani le na plansko porabo sredstev, ob tem pa pozabljali, kakšno število stanovanj bo zgrajenih. Gre za to, kako bomo najracionalneje koristili sredstva, ki so namenjena za stanovanjsko gradnjo.

Tovarniške anekdote

Na nekem sestanku v Železarni so skoraj dve uri govorili o ustanavljanju »tozdov« v podjetju. Ob zaključku razgovora so se celo opredelili za eno izmed variant, ki predvideva v Železarni toliko in toliko »tozdov«. Ko se je sodelavka, ki je na sestanku zvesto poslušala in tudi pri opredelitvi dvignila roko, vrnila domov, je najprej vprašala moža: »Ti, povej mi vendar, kaj neki pomenijo to »tozdi«?

(Razlaga: V dnevnem političnem jeziku zelo radi uporabljamo nepravilno okrajšavo za temeljne organizacije združenega dela »tozd«, namesto TeO ZeDe in tako se zgodi, da mnogi ne vedo o čem je beseda, ko tako vneto uporabljamo izraz »tozdi«).

V nekem obratu je sodelavec praznoval rojstni dan in ob 13.30 pravi sodelavcu: »Ti, danes bom pa preje odšel, bom še malo praznoval.« Ta pa ga opozori: »Veš, zdaj se bo tudi predčasno odhajanje bolj zaostri, je prišel Marinc, pa bo naredil večji red.« »Daj no,« mu hitro odgovori, »saj vendar poznam vse vratarje.«

(Pripis: Sodelavec je mislil na novega predsednika izvršnega sveta Slovenije Andreja Marınca).

S seja sindikalnih odborov

ZK ŽIC o delu ZMS

RAZISKOVALNI ODDELEK

V novembru je bila osma seja sindikalnega odbora raziskovalnega oddelka. Predsednik inž. Stocca je člane odbora seznanil s pripravami za občni zbor, ki naj bi ga organizirali 15. decembra v Radovljici. V nadaljevanju seje so se dogovorili še o pripravi poročil in o drugih podrobnostih, ki se nanašajo na izvedbo občnega zbora.

VARNOSTNA SLUŽBA

Sindikalni odbor varnostne službe je imel sejo 23. novembra. Največ pozornosti so posvetili občnemu zboru in kadrovskemu vprašanju. Da bi občni zbor kar najbolje pripravili, so na seji imenovali članski pripravljalni odbor. Poročila bodo pripravili predstojnik, tajnik ter referenti za oddihe, šport, kulturo ter za prošnje in pritožbe. Na občni zbor bodo povabili tudi člane kolektiva, ki so bili upokojeni v pretekli mandatni dobi.

ADJUSTAZA BLUMING

Predsednik sindikalnega odbora Miha Hostnik je za 22. november sklical osmo sejo sindikalnega odbora. Ugotovili so, da je bilo vse dogovorjeno skladno s sklepi prejšnje seje v redu opravljeno, tako da bo občni zbor lahko nemoteno potekal. Na seji so predlagali še organe občnega zbora, ki bodo poskrbeli, da bo občni zbor uspešno izveden. Na občni zbor bodo povabili upokojene sodelavce, razen tega pa so sprejeli še sklep, da se novoizvoljeni odbor sestane takoj po občnem zboru. Inž. Kavčič je posredoval poročilo, da se v prihodnje denar za okujino — škajo nameni sindikalnemu odboru in sicer 50 % od celotne vsote, in sicer še bluming Stekel. Denar bi porabili za rekreacijo in izlete, s čimer so se strinjali delavci na sestankih delovnih skupin.

MARTINARNA

Trinajsta seja sindikalnega odbora je bila 14. novembra, najprej so ugotovili, da so bili rezultati referenduma za združitev skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov dokaj ugodni. Tudi sicer so bili v jeseniški občini na referendumu doseženi zelo dobri rezultati, tako da je jeseniška občina najboljša na Gorenjskem. Za občni zbor, ki bo v hotelu Jelovica na Bledu, so pripravili vse potrebno in se pogovorili o sestavi kandidatne liste za nov sindikalni odbor. V nadaljevanju seje so spregovorili še o gradivu o ustanavljanju TOZD. Sindikalni odbor se je strinjal s tretjo varianto, ker zahteva najmanj kadrovskih sprememb

in bi jo po potrebi lahko prilagodili tudi katerikoli drugi varianti. Na znanje so vzeli tudi predlog srednjeročnega razvojnega programa stanovanjske izgradnje v občini in Železarni s pripombo, da je treba poiskati čim cenejši način gradnje bodočih stanovanj. Menijo, da je treba bolj dosledno upoštevati kritične stanovanjske razmere delavcev, zaposlenih v težkih obratih, da bi tako ublažili fluktuacijo delovne sile. Ob koncu seje so rešili nekaj tekočih zadev in odobrili denarno pomoč sodelavcem Salihu Supuku in Ljubotu Timarac, ki dalj časa bolujeta.

HVŽ

Sindikalni odbor HVŽ je imel 15. redno sejo v soboto, 2. decembra. Na seji so določili zadnje podrobnosti za občni zbor sindikalne organizacije HVŽ, ki bo 16. decembra v Gozd Martuljku. Razpravljali so o organizaciji prevozov udeležencev občnega zbora z avtobusi ter o sami izvedbi občnega zbora. Dosedanji sindikalni odbor predlaga za predsednika sindikalnega odbora tudi za prihodnjo mandatno dobo Franca Klinarja, za njegovega namestnika pa Janeza Ovna.

UPRAVNE SLUŽBE

V prostorih kadrovskega sektorja je bila v torek, 5. decembra, seja sindikalnega odbora. Obširneje so razpravljali o pripravah na občni zbor, ki bo 15. decembra v prostorih Jelovice na Bledu. Predsednik sindikalnega odbora tov. Sotlar je opozoril na spremembe v sindikalni organizaciji, ki bodo nastale z uvedbo temeljnih organizacij združenega dela. Tako naj bi po predlagani shemi sindikalni odbor bil sestavljen iz dveh delov. V prvem delu naj bi bili predsednik, podpredsednik, tajnik, blagajnik ter predsedniki komisij, od katerih naj bi vsaka štela po šest članov. V drugem delu bi bili člani sindikata iz posameznih sektorjev, ki naj bi po uvedbi TOZD prevzeli v svojih sektorjih funkcije predsednikov. Predsedniku sindikalnega odbora so naročili, da pripravi poslovnik za nadaljnje delo sindikalne organizacije. Tudi na občnem zboru bodo spregovorili o TOZD. Precej pozornosti so posvetili kadrovskim vprašanjem in sestavi nove kandidatne liste za nov sindikalni odbor. Ob koncu seje so se dogovorili še nekatere podrobnosti, ki se nanašajo na izvedbo občnega zbora.

GRADBENO VZDRŽEVANJE

Seja sindikalnega odbora je bila 23. novembra. Občni zbor sindikalnega odbora bo 15.

decembra v Gozd Martuljku. Naknadno bodo objavili celotni program občnega zbora, vključno s prevozi. Vabljeni bodo tudi sodelavci, upokojeni v zadnji mandatni dobi do vključno 31. decembra. Sindikalni odbor bo zanje pripravil ustrezna darila, vabili pa bodo predstavnika tovarniškega odbora OO sindikata Železarne in šefa delovne enote vzdrževanje inž. Noča. Na seji so pripravili tudi predlog kandidatne liste in rešili še nekaj drugih tekočih zadev ter se strinjali za nagraditev sodelavca Prešerna, ki letos praznuje 50-letnico aktivnega dela v Železarni.

9. seja komisije za športno rekreacijo

V novembru je imela komisija za športno rekreacijo pri TO OO sindikata Železarne 9. redno sejo. Pregledali so finančni plan komisije in ga po krajši razpravi tudi sprejeli. V razpravi je bilo nanižanih nekaj vprašanj o sedanjem sistemu in oblikah rekreacije. Rečeno je bilo, da sedanji sistem ne zagotavlja največje množičnosti, ker je sedanji način dela kampanjski. Zavzemali so se med drugim za uvedbo novih skupin tudi na drugih področjih, in bi morali zagotoviti sredstva za gradnjo manjših objektov in naprav, namenjenih izključno rekreaciji delavcev. Sem spada gradnja TRIM steze. Referenta za rekreacijo so zadalžili, da na osnovi razprave pripravi srednjeročni program gradnje potrebnih objektov. Pregledali so stroške tekmovanja in drugih prireditev do 1. oktobra, da so vsa sredstva trošena namensko in v okviru finančnega plana, vendar pa bo vsota 20.000 din do konca leta presežena, in bo treba to pokriti iz sredstev predvidenih za prihodnje leto. Ob koncu seje so pregledali še pogodbo, sklenjeno s podjetjem Sport metal Jesenice, o najemu avtomatskega kegljišča za prihodnje leto in se z njo tudi strinjali.

13. seja komisije za samoupravljanje

V sredo, 22. novembra, je imela komisija za samoupravljanje pri tovarniškem odboru sindikata Železarne 13. redno sejo. Na seji je bil obrazložen predlog, kako naj bi organizirali sindikalno organizacijo v temeljni organizaciji združenega dela. Komisija meni, da bi morala sin-

(Nadalj. s 4. str.)

da je med doslej izoblikovanim predlogom o bodoči organiziranosti ZMS v ŽIC in predlogom danim na sestanku, le majhna razlika. Poudaril je, da je mladina v ŽIC pripravljena in sposobna bolj delovati v okviru nove organizacije ZMS v ŽIC, ki posebej zajema vsako izmed strokovnih šol. Težave imajo le s prostorom, za širše sestanke. Ob sklopu svojih misli je dejal, da ZM na ŽIC že pripravlja ustanovitev marksističnega krožka hkrati pa izrazil zadovoljstvo, da bo ZM na ŽIC deležna večje podpore ZK. Na kritične pripombe se je razprave udeležil Maks Dimnik in zagotovil, da bo poskrbel za to, da bo mladinska organizacija dobila prostor, kjer bo lahko imela svoje delovne razgovore. V nadaljevanju pa je obrazložil vsebino dela in nalog šolske skupnosti učencev in mladinske organizacije ter se zavzel za večjo angažiranost komunistov za uspešno delo mladinske organizacije. Dipl. inž. Tone Zevnik je poudaril, da bi morali biti pri delu mladinske organizacije sodelujoči vsi učitelji, ki bi kot mentorji različnih krožkov najbolj uspešno lahko sodelovali in pomagali mladinski organizaciji in sploh več naredili tudi za izvenšolsko dejavnost strokovnih šol ŽIC. Zavzel se je za to, da bi morali učitelji in ne le komunisti tudi del svojega prostega časa posvetiti uspešnemu delu v šoli kot tudi v mladinski organizaciji. Obrazložil je tudi težave, ki prav zaradi obravnavanih vprašanj nastanejo ob raznih proslavah in nastopih učencev.

Severin Golmajer je govoril o samoupravi mladih v ŽIC. V kritičnem pregledu dela mladinske organizacije v ŽIC, je poudaril pomembnost podpore ZMS v ŽIC tako s strani komunistov kot vseh učiteljev v šolah ŽIC. Poživitve dejavnosti mladinske organizacije mora vplivati tudi na izboljšanje delovne discipline učencev, ki vsako leto popuša. Ko je govoril o samoupravljanju in udeležbi mladih pri tem je dejal, da bi moral kot vzor samoupravnih aktivnosti in odnosov postati dom učencev ŽIC, ki

ima za to vse pogoje. Tudi sicer, je nadaljeval, bi morali biti učenci iz doma nosilci vseh akcij mladinske organizacije v ŽIC. Da pa se to doseže, je potrebna tudi večja pripravljenost vzgojiteljev v domu učencev ŽIC, ki s svojim vzgojnim delom lahko mnogo prispevajo, da bi bilo delo mladinske organizacije tako v strokovnih šolah kot v domu učencev ŽIC uspešno.

Franci Merlak je pojasnil način in oblike dela domske skupnosti učencev v domu učencev ŽIC s predlogom, da takšna oblika delovanja gencev ostane. Prof. Jože Oblak je poudaril, da se bodo stališča izražena v pismu predsednika Tita in izvršnega biroja ZKJ lahko uresničila le pri konkretnem pedagoškem delu in sicer tedaj, ko bodo tako komunisti, kot nekomunisti učitelji in mladi v ŽIC razumeli, da mladina ni eno in šola drugo, temveč je to medsebojno odvisen objektivni subjekt tesnega medsebojnega sodelovanja in povezanosti. Dejaj je, da so vsi učitelji kot vzgojitelji dolžni delovati po principih socialistične samoupravnih šol. Inž. Ivo Borštnik je pripomnil in zahteval, da se na podlagi danih predlogov in ugotovitev sprejmejo sklepi, ki bodo obvezovali vse zaposlene učitelje v ŽIC. Mladinski organizaciji pa se predlaga nova oblika organizacije in odgovornosti za uspešnejše delo.

Po izčrpnj in konkretni razpravi in obravnavi o dejavnosti mladinske organizacije v ŽIC so sprejeli naslednje sklepe:

— Mladinski organizaciji predlagajo takšno organiziranost, ki bo bolj učinkovito zajela vse mlade v strokovnih šolah.

— Letna konferenca ZMS v ŽIC bo 30. decembra.

Ravnatelj strokovnih šol dipl. inž. Toneta Zevnika so zadalžili, da izmed učiteljev strokovnih šol imenuje mentorje raznih krožkov.

Dogovorili so se, da skupina komunistov pomaga vodstvu mladinske organizacije pri sestavi letnega programa dela in reševanju organizacijskih vprašanj.

Takoj mora pričeti delovati marksistični krožek.

Janez Zorc

Nadalje meni komisija, da je izredno važen enoten nastop. Glede oblik organiziranosti bodo člani komisije prejeli stališča, ki so bila obrazložena in bodo lahko dodali še svoje pripombe.

Morebitne pripombe bodo člani komisije lahko posredovali tudi glede na mesto sindikalne organizacije, v sklepih skupne konference.

Franc Konobelj — Slovenko; Ivan Vovk — Živan

Decembrska vstaja v Gornjesavski dolini

(Nadaljevanje s prejšnje št.)

upreti. Nato so me z naperjenim orožjem prisilili, da sem odprl orožniško pisarno, kjer sem moral pod stalnimi grožnjami odpreti omare in predale ter jim izročiti vse orožje in municijo postaje. Medtem se je vrnila moja žena, ki je šla po mleko. Slišal sem, kako je pred poslopjem postaje vpila, ker so ji s silo preprečili vstop v hišo in ker jo je (kakor mi je pozneje povedala) neki bandit vrgel na tla in ji z roko zapiral usta, da ne bi dalje kričala. Pozneje mi je tudi povedala, da je neki drug, njej neznan bandit interveniral zanjo in da ji je bilo končno dovoljeno vstopiti v hišo. Ko je moja žena vstopila v pisarno orožniške postaje, me je bandit Alojz Rabič, ki ga osebno poznam, vprašal, kateri predmeti v predalu pisalne mize so moja last. Pri tem mi je uspelo izročiti moji ženi tajne spise, denar in službeni pečat postaje. Nato so me spremili do šolskega poslopja, kjer sem se srečal z obema prideljenima orožnikoma, ki so ju pravkar zvezali. Od tam so nas banditi peljali na vzhodno stran Dovja, kjer smo morali stati približno eno uro. V tem času se je nekaj banditov vrnilo na orožniško postajo ter popolnoma oplenilo sobo obeh prideljenih orožnikov. Med-

tem so prihajali z vseh strani deloma oboroženi moški, ki so se pridružili banditom, ki so nas stražili, tako da je štela tolpa po približni oceni vsega 80 do 100 mož. Od tam smo morali skupno s kakimi 20 oboroženimi možmi čez Mlinco, kjer so nas začasno spravili v neki tamkajšnji senik in zastražili s štirimi oboroženimi banditi, drugi pa so se odstranili.

Okrog 23. smo morali spet dalje z banditi, ki so nas stražili. Vodili so nas nazaj čez Mlinco in nato po pobočju severno od Dovja navzgor. Ker sta oba zvezana orožnika v globokem snegu težko nadaljevala pot, sem

prosil bandite, da ju razvežejo. Od sedaj dalje sta imela oba orožnika pogostoma priliko zbežati, vendar je nista izkoristila, ker bi bil jaz v tem primeru prav gotovo ustreljen. Sam pa nisem mogel zbežati, ker sta me spremljala dva oborožena bandita, eden na desni, drugi na levi. Nato smo šli dalje v neznano smer vseprek skozi gozd, kjer je bilo le malo poti. Odtod ni bilo več možnosti zbežati, ker smo opazili, da so celo pobočje zasledile banditske tolpe. Bandite, ki so nas vodili, so drugi člani tolpe zelo pogosto potihoma ustavljali in šele po izmenjavi gesla, ki ga pa nisem mogel razumeti, smo smeli dalje. Pohod je trajal do poznih jutranjih ur, ko smo končno prispeli po precej odprtem travniku podobnem prostoru, do neke kočice, kamor so nas spravili in postavili štiri bandite pred odprta vrata za stražo. Zaradi goste megle se med pohodom nismo mogli orientirati. Po našem prihodu v omenjeno kočico je neki bandit na

odprtem ognjišču zakuril ogenj. Kurivo je bilo deloma že pripravljeno.

Približno pol ure po našem prihodu sta dva druga bandita pripeljala v kočico v Belci stanujočega dr. Potočnika in njegovega brata, ki so ju z nami vred zastražili. Bandite na straži so v teku dneva zamenjali drugi, nam neznan. Ponovno so prihajali v kočico tudi drugi člani tolpe, da se ob ognju pogrejejo. Pogosto smo tudi slišali govorjenje pred in za kočico in korake v mehkem snegu. Zato smo domnevali, da je v naši bližini precejšnje število banditov, ki verjetno prebivajo v kaki drugi tamkajšnji koči.

Podnevi se ni nič zgodilo; slišal sem samo, kako so se banditi med seboj pogovarjali, da bo izbruhnila splošna evropska revolucija, da je Stalin na pohodu in da v dveh dneh ne bo nobenega Hitlerja več.

17. decembra 1941 okrog 19. ure je slišal dr. Potočnik, ki je bil ravno v tem času v prednjem prostoru kočice, kako je neki bandit zaklical

KILIMANDŽARO — GORA DEMONOV

MARKO BUTINAR

7

Pot se vseskozi dokaj strmo spušča navzdol in šele tik pred Marango se iznenada kolovoz, razrit od silovitih deževij in zvožen od mnogih toyot spremenj v lepo asfaltno cesto.

Maranga je prijetno naselje, razgrnjeno na zadnjih obronkih predgorja pod Kilimandžaro, tik nad prostrano ravnico, ki potem sega tja do Kenijske meje. Le redke gore se iz teh prostranah ravnin poženo kvišku. Naselje je brez dvoma tudi turistično zanimivo, saj hotelov ni malo; a kot izhodišče proti Kilimandžaru je najbolj znan hotel Kibo. V okolici pa je mnogo rodovitne zemlje; kjer domačini obdelujejo plantaže bombaža, sisala, kave in banan. Zemlja je rodovita in ljudje marljivi, odraz tega je relativno blagostanje; saj nikjer ne opazimo znamenja revščine in bede.

Ljudje, ki jih srečujemo, so, napravljeni preprosto, mnogi so opustili nošo prednikov in kraj je poln evropsko napravljenih ljudi.

Pravo razkošje pa je za nas prha na dvoršču hotela, kjer na parkirnem prostoru razložimo naše stvari. Oprhanj in v svežem perilu smo kot prerojeni, zdj se nam kot da bi z mrzlo vodo sprali ne samo znoj in prah z vrha, temveč tudi utrujenost in napore.

Vse dni smo jedli bolj pičlo, sedaj pa, ko Janez potegne iz malhe steklenico domačega, da zalijemo povratek,

pa se nam tudi tek povrne. Vsakdo sega po najljubši jedi in tudi mrzlemu pivu, ki ga krasj nalepka z žirafa, se le malokdo odreče. Nosača pa so posedli v senco drevja in po stari ustaljeni navadi, potem ko dobe plačilo za svoj trud, pričakujejo seveda tudi bakšiš in pa kakšen kos obleke. Odhajajo zadovoljni, nasmejani, z rahlo dvignjeno roko izgovore »jambo« — pozdrav, ki združuje naš dober dan, živijo. Šele sedaj, ko ostanemo sami z razmetanimi kupi opreme se povsem zavemo, da se dogodivščina bliža koncu. Toda kmalu je vsa naša krama zavezana v vrečah in pred odhodom še napišemo nekaj kartic.

Pričenja se naša pot proti domu. Kar neopazno se hiše Marange porazgube, da navsezadnje preminejo kot neznatne liše prislonjene v porasla pobočja. Že nas obdajajo prostrani nasadi sisala, ki jih le redko prekinajo za kratek čas polja koruze. Ob eni izmed malih prodajal, ki so obenem tudi občestne gostilne, pa zagledamo fantiče na preprostih kolesih. Vozimo počasi in ustavimo se malce naprej. Toda fantiča jo urno pobereta med koruzo, le eden malo zaostane; da lahko vidimo povsem iz lesa napravljenno kolo. Verigo nadomešča kar pas usnja in zobnike preprosto leseno kolo.

Tudi avtobusi, prenapolnjeni s potniki, so živo pobarvani; ki vozijo iz Aruše proti

Marangi, so že na pol odsluženi, a se vseeno v oblakih izgorele nafte pomikajo po cesti. Sicer pa je promet dovolj gost, posebno ko zapeljemo na glavno cesto proti Aruši, je vozil vse več.

Naš šofer v land rowerju je mojster svojega poklica, avto podi na vso moč, kot bi hotel pred nočjo priti domov. A vseeno ustavi povsod, kjer želimo, navadno je to pri nasadih kave ali pa pri preprostih domačijah ob cesti. Tamkajšnji ljudje običajno ne dovolijo fotografiranja, le Ivica in Feri neutrudno fotografirata iz drvečega avtomobila. Sredi popoldneva se ustavimo malo pred Arušo. Ob cesti je skupna delavnica in pred njo je razstavljeno polno izrezljanih izdelkov iz lesa. Pod streho iz rogoznic, kar na tleh s preprostim orodjem dva fanta obdelujeta les. Delo njunih rok je ne navadno lepo, na prašnih tleh se vrste prave umetnine. Največ je kipcev mater z otroki, sključenih stark z otrokom v roki, pa vseh mogočih plastik in uporabnih predmetov.

Skoraj vsakemu izmed nas ugaja kakšna stvar, pa se potem s palčko v roki čepe pogajamo za ceno. Prodajalec v prah na tleh napiše številko, kupec pa pod njo, ali kar čez napiše številko, ki jo je pripravljen odrediti za izbrano stvar. Vendar fanta le malo popustita pri ceni, a vsem se

zdi, da smo kupili poceni in res pristno blago.

V Aruši nas šofer zapelje pred moderen hotel, ko pa zvezmo, da stane prenočišče 11 dolarjev se zlahka odločimo, da bomo spali v šotorih. Prostor za taborjenje je skorajda v mestu in kmalu stojita dva šotorčka, med njima pa razpemo bivačo vrečo, da bo pod njo prostor za pete. Lojzek s temo zleze v sparno vrečo, ostali štirje pa se namenimo v mesto.

Aruša je trgovsko mesto, prepolno trgovin, ki so sedaj sicer zaprte, a mi radovedno ogledujemo prodajalne stoteh spominkov od leopardovih kož do preprostih rezljanih obeskov. Mnogo je trgovin s safari opremo in številni turistični uradi kažejo na to, da se turistični vrvež tem krajem ni izognil. Ulice v največjem delu mesta so prazne, toda bolj ko se bližamo staremu delu mesta, več je ljudi na cesti. Mnogi lokalci so še odprti in pred njimi posedajo ljudje, a drugi se gnetejo okrog preprostih gostišč, kjer na žerjavici pečejo mlado koruzo. Teh ognjišč je največ okrog kinodvoran, ki jih v tem delu mesta ni malo.

Pred ognjišči in kinodvoranami je največ mladih, ki v gruclah živahno kramljajo.

Že površen opazovalec kmalu opazi med mnogimi črnimi obraze drugačnih potez in polti. Indijci, ti številni prebivalci Aruše se le redko družijo s črnimi in ne spominjam se, da bi jih videl sedeti za isto mizo ali stati v isti grupi. Ivica in Feri sta vztrajna. Kar vseskozi se ozirata in sprašujeta za disko klub; z Janezom pa se zadovoljiva s prijetnim lokalom z umirjeno glasbo, prijetnim okoljem in hladnim pivom.

Ko se vračava po ulicah proti šotorčku, so ulice pu-

ste, le stražniki s čeladami, baterijami in palicami postajajo pred razsvetljenimi prodajalnami. Mesto spi, da se bodo ulice potem zjutraj napolnile z množico ljudi in mnogimi avtomobili.

Že zgodaj zjutraj podremo šotore, skuhamo zajtrk in krepko se podpremo. Tako kot vedno smo zahvalni, da smo sili dolžni konzervam in ne naši kuharski spretnosti. Sedaj z dnem so mestne ulice oživele in v soncu je pogled na mnoge trgovinice povsem drugačen.

Pred hotelom Aruša so trgovci razstavili kupe ščitov iz sušene goveje kože, cele zbirke nožev, ki tiče v preprostih usnjenih nožnicah, pa masajske sulice, skovane in obdelane prav spretno. Ne manjka seveda niti čutaric iz

Na vrhu KILIMANDŽARA

ril v slovensčini naši straži, da
na s obkoljeni. Stražarji, ki jih
jeta vest verjetno vznemi-
m so se oddaljili, ne
an- meč se za nas, kakih 10 do
lci korakov od koč, najbrž
in da bi od prinašalca
i z kaj več izvedeli. Dr. Po-
te nik nas je takoj obvestil
za- em, kar je slišal ter menil,
ni- da je prišel trenutek, ko bi
čo lko pobegnili. Skočili smo
se toj pokonci, zapustili koč
sto izbežali navzdol, kjer smo
nje og 22. ure prišli pri Belci
z v državne ceste Jesenice —
do- kanjska gora. Med potjo
ini smo srečali nobenega člana
ov, to in tudi nismo opazili, da
aki bse tod zadrževali.

ilo; potem ko smo spremili
se Potočnika in njegovega
var- bta do hiše, smo šli do
šna ne orožniške postaje, ki pa
je bila zaprta. Zato smo mo-
i v prenočevati v hotelu
ega Tglav v Mojstrani, kamor
rog s prišli po nas uradniki
nik, vsenske službe na Bledu in
u v vzeli v zaščito.

oče, oslano v dvojnem prepisu
ical vji varnostnih sil za južno

Koroško na Bledu, v enem
izvodu komandantu varnost-
ne policije in varnostne
službe, tajni državni policiji
na Bledu, orožniškemu po-
glavarju v Kranju, orožni-
škemu komandantu v Ce-
lovcu, političnemu komisarju
in orožniškemu okrožju v
Radovljici

Komandir postaje
Kazianka s. r.
Orožniški narednik

'Zbornik dokumentov in
podatkov o narodnoosvobo-
ditni vojni jugoslovanskih
narodov' del. VI., knj. 1., str.
524-527., št. 220.

Dokument tu ni točen, ker
pravi, da je orožnikom uspe-
lo pobegniti. V resnici so
partizani orožnike izpustili,
dr. Mihi Potočniku pa dovo-
lili, da jih spremlja. Ta ukrep
je bil izvršen zaradi tega,
ker so Nemci grozili s poži-
gom vasi in streljanjem
talcev.

Iz zbornika Gorenjska
v borbi za svobodo
štev. 5/1961.

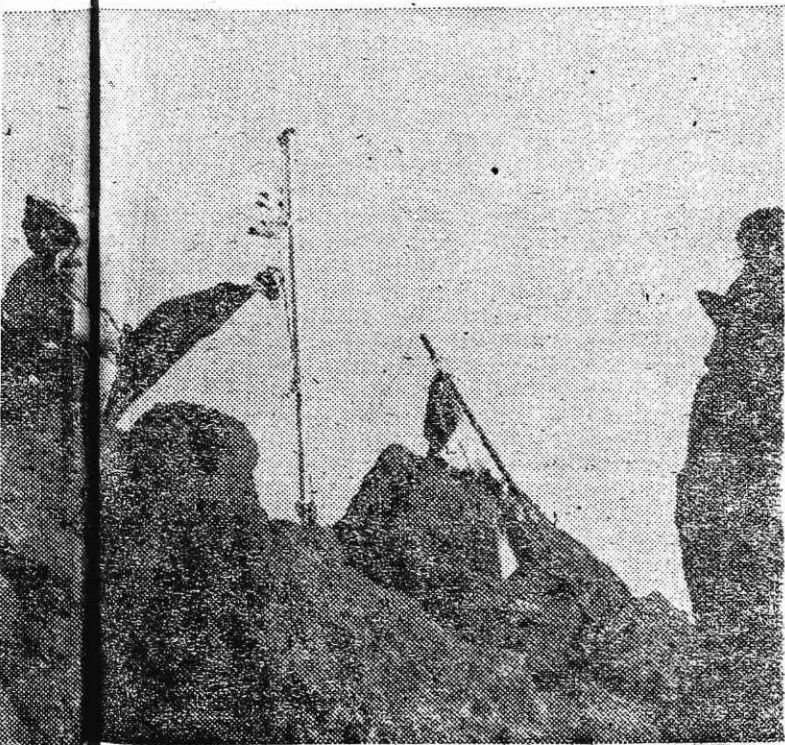
KONEC

ami, in ne živopisanega žen-
sta- sga okrasja. Stevilne trgo-
pro- ve so prenapolnjene z izdel-
se kiz ebenovine in večina
na- tovcev so Indijci, ki so po-
in tenci prvih naseljencev v
mo- preklosti. Zaradi svoje iz-
in me podjetnosti in iznajd-
ako nosti so se dvignili s svojo
da vajnostjo nad raven do-
i in minov. Vsakdo izmed nas
osti. brad odnesel domov tipičen
uli- sminek na te ljudi in de-
po- žo, a izbrati v tej množici
po- lepih stvari, je kaj težko.
so Že imamo bolj plitve in za-
itov- doljimo se z izrezljanimi
cele minaturami iz ebenovine, pa
pre- z drugimi malenkostmi. Ču-
in- bite slike na svili z motivi
Ne- vdanjega življenja doma-
ic iz nek, pa intarzije živali in
Ne- ldi in kože leopardov, ga-
ic iz zin zeber, so pač že pravo
Ne- pmoženje in ne droban spo-
ic iz nek. Knjigarne, dve ali tri

za čudo premore ta četrt
Aruše, so polne knjig med
njimi pa brezdvoma izstopajo
znamenita dela Bernarda in
Michela Grzimeka o teh kra-
jih, ljudeh in živalih, ki sta
jima posvetila del svojega
življenja. Ne manjka seveda
nihi razglednic in ne diapozi-
tivov z motivi živali in kra-
jev te dežele. Sredi dopoldne-
va z landrowerjem zapuša-
mo Arušo, ki kmalu premine
a še dolgo ostaja na obzorju
mogočen Mnt. Meru nad njo.

Cesto na nekaterih odsekih
popravljajo; dela opravlja
množica ljudi, ki so skrom-
no napravljeni. Asfaltno maso
in grobi tolčenec prenašajo
kar v kovinskih posodah, na-
vadna samokolnica bi nado-
mestila kup ljudi, a izgleda
da bi to pomenilo le nekaj
več brezposelnih.

(Se nadaljuje)

»Kranj!« — sliši sprevednika, potem pa ga sli-
kovito mesto, ki čepi kakor na velikem pomolu ali
še bolje, kakor na krovu ogromne ladje, ki se je
zagozdila v reko, iztrga razmišljanju.

»Da, kakor na veliki ladji«, strmi proti mestu
na skali, s katere rastejo hiše in trije stolpi in ki
kipi iz rokavov dveh rek, Save in še neke druge
(kako naj bi Žef vedel, da je to Kokra) kakor
kakšna trdnjava iz kake stare povesti. Gore v ozad-
ju že barva zarja. Neka gora (Žef ne ve, da je Stor-
žič) je v zarji podobna ogromnemu donebesnemu
okamenelemu plamenu, nad katerim že polagoma
ugaša nebo v spreminjastih predvečernih barvah.

Tu je svet zopet na široko odprt. Vlak meče že
iskre, svetle in drobne kakor kresnice med požeta
polja, podobna enemu samemu velikemu polju,
posejanem tu in tam s temno vijoličasto liso rjav-
ninskega gozda. Mrak že raste z ravni v pobočja
in polzi z neba proti grebenom gora na obzorju,
kakor da se ves svet počasi zapira v biserno
školjko.

Vedno več zvezd je na nebu, kakor da jih neka
nevidna roka, morda kak angel (tako je govorila
mama, ko je bil še otrok) meče v vedno bolj gost
mrak z brega samih nebes kakor v vodo, v brezmej-
no nebeško morje (tako je pravila mama), dokler ne
potonejo tako globoko, da lahko tudi navadni in
ubogi ljudje vidijo nebeške zlatnike.

»A zakaj ne potonejo do zemlje, do dna nebe-
škega morja?«

Tako je davno nekoč vpraševal mamo in menil,
da bi bili lahko od zvezd, če so nebeški zlatniki,
bogati vsi ubogi ljudje.

Mama pa je odgovarjala, da bi ljudje nebeške
zlatnike umazali s pohlepom, ali pa, da to niso

zlatniki, s katerimi bi lahko kupčevali in plačevali
kar si bodi, marveč služijo samo večni lepoti, ki je
človeku prav tako potrebna kakor kruh, ker mu
hrani in lepša dušo. In duša je prav tako potrebna
svojega kruha kakor telo svojega.

»Ah, mama...«

Mama najbrž še ne ve, da se je srečno prebil,
ne ve, da se vozi proti sanjanemu mestu skozi ču-
dovit večer, poln nebeških zlatnikov, in ne ve, da
bo morda prav kmalu v Ljubljani, ki je morda že
za tistihi griči ali valovitim svetom, ki prav toliko
zapira nebo, da ni mogoče videti, kaj je za temnimi
vzboklinami, začrtanimi pod nizkim zvezdnim ne-
bom.

Ne, še ni Ljubljana. Sprevednik kliče nekaj dru-
gega, sam pa prebere ob luči svetilke, obešene nad
postajno tablo: Medvode.

Zdaj lahko opazuje samo še luči, redko poseja-
ne po ravnini.

To so okna razsvetljenih hiš, obrnjena iz nezna-
ne daljave proti progi. Na nebo se črta osamljen
hrib, podoben dvogrbemu velblodu, kakršne jahajo
trije kralji v domači cerkvi na poti v Betlehem.

Vlak se še ustavlja, dokler sam od sebe nena-
doma ne zapelje v samo morje luči.

»Ljubljana?«

Ne, Šiška je, kakor prebere. A za Šiško ve, da je
na samem pragu Ljubljane.

— Ljubljana, Ljubljana, Ljubljana...

Srce mu utripa vedno hitreje. Kakor da je po-
stalo večje! Kakor da raste v njem! Kakor da mu
je pretesno ob misli, na veliko srečo, ki ga čaka v
tem mestu.

Tudi godba koles še vedno udarja: sreča—življe-
nje, sreča—življenje, sreča—življenje, dokler njen
ritem ne postane počasnejši. Žefove oči pa so že
polne luči velikih oken na visokih stavbah, luči
razsvetljene ulice, luči gosto obljudene široke ceste,
po kateri poplesuje vrvež mesta, o katerem sta
doma z mamo tolikokrat govorila, sanjerala o njem
in ga spreminjala v pravljico.

Zdaj bo ta pravljica postala resnica.

S takim občutjem stopa Žef iz vlaka in se šel
v gneči postajnega vrveža zave, da ne pozna noben
ulice, nobene ceste, nobene smeri; da ne ve, kar
naj bi krenil, in da je pravzaprav samo tujec, nave-
den tujec, ki brez tuje pomoči ne bo našel strica
edinega človeka, ki ga pozna in ki ga mora najti.

Nič zato! Ljubljana je srce dežele, ki govori nj-
gov jezik.

In tudi njegov stric, ki ima ugledno čevlarsko
delavnico nekje na Tržaški cesti, ni noben kdor
bodi. Najbrž ima lep in velik napis nad steklenim
vrati in izložbenimi okni svoje delavnice. Torej m-
ga ne bo težko najti, ko bo našel Tržaško cesto.

»Tržaška cesta?« ga to ime zabožja z mislijo n-
Trst in Primorsko. Že to je dokaz, da ljudje, l-
prebivajo v srcu Slovenije, niso pozabili na neosvo-
bojeni del domovine, ki se mu to srce ne bo niko-
odpovedalo. Morda si je stric izbral nalašč to ulico
za svoje bivališče? Najbrž je hotel stanovati v to-
ulici, ker ga spominja Primorske, ki jo je mora
zapustiti.

Tako ugiba Žef in nenadoma začuti, da bo tu
sam srečen, ker bo lahko prebival na Tržaški cesti
kjer bo mnogo lažje prenašal domotožje, če se g-
bo lotilo in če ga bodo misli nosile domov k man-
in v vas, kamor bo smel na obisk šele tedaj, kada-
se bo izpolnilo, v kar so verjeli in v kar se trdi
verujejo vsi pošteni slovenski ljudje v domačih
krajih, v pravico, ki je vselej močnejša od krivice
in ki mora naposled zmagati.

»V to je treba verjeti!« je vselej govoril Andre-
Ni dovolj globoke in dovolj trdno zamrežer-
ječe, v katero bi lahko krivica za večne čase zapr-
človeško pravico.

Ni krogel, s katero bi krivica lahko ubila hrep-
nenje po pravici.

Ni jez, s katerim bi nasilniki mogli zajeziti več
tok z dna človeških globin izvirajočega odpora pro-

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

nasilju in zatiranju.

Prej ali slej naraste ta tok do neuničljive in
zajezljive moči, pred katero se zrušijo ječe in
drugi jezovi, s katerimi nasilje zajezuje težnje
pravici in svobodi zatiranih.

— Treba je verjeti! Verovati v osvoboditev,
svobodo! Ta vera je začetek uresničevanja naš-
želja. Brez te vere bi bilo sleherno prizadevar-
tigrovske organizacije nesmisel...

To so Andrejeve besede. Ko bi se Žef dalj ča-
ustavljal ob njih, bi med temi Andrejevimi besed-
mi in med Andrejevo ali Petrovo vero v to deže
kjer je sedaj, zaslužil nespravljivo nasprotje, s-
se je z nasiljem srečal tudi v tej deželi.

Toda o tem ne razmišlja, marveč o sreči, ki
čaka v tem mestu. Omamljen od tega in post-
nega vrveža, ne ve, kam bi krenil, marveč še ved-
stoji na peronu, dokler se vrvež nekoliko ne r-
redči in dokler ne zagleda na nekem vlaku s p-
manskimi vagoni napisa Ljubljana—Posthumia—T-
este.

Italijanski imeni za Postojno in Trst ga zmede
kakor da stoji na tržaški in ne na ljubljanski p-
staji. Potem pa se omotični zmed, ki se ga je po-
stila, nasmehne, saj mu prav ta vlak (tako mis-
kaže, kam naj krene.

»Da, kje drugje bi bila Tržaška cesta, če ne
tržaški progi,« si reče in ne da bi pomislil, da
prepovedano hoditi po stezi ob progi, krene k
ob vlaku v upanju, da tako prav gotovo ne
zgrašil Tržaške ceste, mimo tega pa mu ne bo tre-
s spraševanjem nadlegovati ljudi.

Moral se bo držati leve strani proge, razmiš-
in pravilno ugane, da je tržaška proga najbolj le-
proga.

In ker tu ni nobene gneče oziroma cestnega
veža kakor na ulici, ga mineva omotičnost, kakrš-
se v velikih mestih loteva ljudi, nevajenih mes-
Njegov korak postaja vedno bolj gotov in sproščen
obenem pa se mu sproščeno seli tudi v du-
Ustnice se mu kar same od sebe nabirajo, kakor
bo zdaj zdaj zažvižgal kakor doma, ko je odha-
na vas k Janku in si spotoma žvižgal.

Borimo se za dosledno izpolnjevanje ukrepov likvidnosti

Na torkovi 34. skupni seji obeh zborov skupščine občine Jesenice, so odborniki na vprašanje Valodija Stojana govorili tudi o vprašanju likvidnosti v letu 1973 ter o težavah, ki lahko prizadenejo Železarno, kot edino delovno organizacijo v občini z blokiranim žiro računom. Potrebno informacijo o tem sta dala predsednik skupščine France Žvan in glavni direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc.

France Žvan je dejal, da je poleg številnih ukrepov, ki bodo začeli veljati v letu 1973, za položaj delovnega človeka v občini najpomembnejši ukrep o zagotavljanju likvidnosti podjetij. V Železarni so v zadnjem času vložili veliko naporov, ki bistveno omiljujejo situacijo. Že v letu 1971 so poravnali izgubo iz let 1967/68, tako da za Železarno ne velja zakon o podjetjih, ki imajo izgubo. Kot je znano, ima Železarna blokirani žiro račun zaradi tega, ker ima več dolžnikov kot pa sama obveznosti do drugih.

V začetku letošnjega leta je bila Železarna blokirana še za 150.000 novih din, medtem ko je blokada sedaj že manjša. Izdelan je bil tudi likvidnostni program, oprt na sedem točk in od uresničitve vseh sedmih točk je odvisno, ali bo Železarna do 1. januarja deblokirana. Od sedmih zahtev je večina uresničenih, upamo še na bančni kredit in kapital, ki je bil z zveze prenesen na republiko, ne pa tudi vrnjen gospodarstvu. Smo veliki in iskreni pobor-

niki ukrepov, ki so predvideni in želimo, da bi jih tudi dosledno izvajali, dokler se jugoslovansko gospodarstvo ne izkoplje iz sedanjih težav. Skrbi pa nas, da bi ukrepi veljali samo mesec ali dva, potem pa bi začeli popuščati; da se ne bi ponovilo leto 1965, ko je ostrina reforme kmalu začela popuščati. Mislim, da bi železarji in vsi v občini z razumevanjem sprejeli tudi najhujše, kar lahko prizadene posameznika, to je 90-odstotne plače. Vedeti je namreč treba, da bo Železarna ob doslednem izvajanju ukrepov že v treh mesecih imela deblokiran žiro račun in denar.

Mag. inž. Peter Kunc je dopolnil, da se že nekaj časa borimo za pravičnejši položaj slovenskih železarjev. Železarji smo tudi proti temu, da bi enako ukrepali kot so za poslane v rudnikih, pri železnici in v elektro industriji, kjer bodo lahko izplačali polne osebne dohodke, kljub temu, da bodo imeli blokirani žiro račun. Železarji nočemo takih rešitev, ker bomo potem še vedno v podrejenem

položaju in zahtevamo, da se dosledno reši kompleks vseh blokiranih žiro računov, ki so posledica poltržnih odnosov. S tako zahtevo smo sicer uspeli, seveda pa je vprašanje, če bomo uspeli deblokirati naš žiro račun, da sredstva ne bodo več pritekala našim kupcem, češ da bodo poravnali obveze, potem pa denar potrošili za vse kaj drugega. Zahtevamo dosledno izvajanje ukrepov v vsej Jugoslaviji, gre tudi za odločitve, kaj je najvažnejše za rešiti. Gre še za več! Borimo se za celotno ureditev odnosov in poslovanja, in ne samo za trenutno rešitev osebnega dohodka zaposlenih. Čeprav ta riziko trenutno prevzema še ozek krog v Železarni, pa upam, da bodo enako podporo dali tudi vsi železarji. Na seji skupščine sicer niso sprejemali posebnih zaključkov, so se pa strinjali za takó podano informacijo.

Dnevni red torkove seje obeh zborov skupščine pa je poleg tega obsegal še devet točk. Brez popravkov so potrdili odlok o urejanju določenih zadev s področja starostnega zavarovanja kmetov. Namen odloka je urediti doslej neurejeno področje starostnega zavarovanja kmetov, gre za pospešeno izročanje kmečkih gospodarstev mlajšim osebam in končno za to, da je treba kmetijska zemljišča obdelovati.

Na seji so se izrekli tudi skupščina in Železarna prevzeli skupno civilno odgovornost. Odbornikom je bila posredovana tudi problematika občinskega sodnika za prekrške, v okviru katerega so lani opravili kar 3220 zadev, letos pa so to številko že presegli. To pa nujno narekuje zaposlitev še enega sodnika za prekrške in strojepiske, s čemer so se odborniki tudi strinjali. Na koncu seje so opravili še nekaj razrešitev in imenovanj. Za ravnateljico vzgojno varstvenega zavoda Angelce Očepek so imenovali Hildo Zgonc. Soglašali so, da se Kristina Kobal iz Kranja imenuje za občinskega javnega pravobranilca v Kranju. V komisijo za določanje dolžnega zneska prispevka za starostno zavarovanje kmetov so kot stalne članke imenovali Leopolda Zonika, kot predsednika ter Alojza Makovca in Marijo Kelvišar kot člana.

Pomemben je bil tudi odlok o določitvi pomožnih objektov, za katere ni potrebno lokacijsko dovoljenje. S tem želijo predvsem poenostaviti in poceniti postopek za gradnjo drvarnic, čebelnjakov, kurnikov in podobnih objektov za rejo malih živali, stelnikov, senikov, kozolcev, medposestnih in vrtnih ograj, opornih in podpornih zidov, ki niso ob javnih prometnih površinah, za postavitev začasnih provizorijev na gradbiščih in podobno. Seveda pa bo pri tem še vedno družbeno kontrola, saj bodo graditelji morali imeti soglasje pristojnih organov.

Potrdili so daljši odlok, s katerim določajo dnevni delovni čas za gostinsko, turistično, trgovsko in obrtno dejavnost na območju občine. Z ustrezno pogodbo o ustavitvi poklicne gasilske čete Železarne pa sta praktično

zavzeli skupno civilno odgovornost.

Odbornikom je bila posredovana tudi problematika občinskega sodnika za prekrške, v okviru katerega so lani opravili kar 3220 zadev, letos pa so to številko že presegli. To pa nujno narekuje zaposlitev še enega sodnika za prekrške in strojepiske, s čemer so se odborniki tudi strinjali. Na koncu seje so opravili še nekaj razrešitev in imenovanj. Za ravnateljico vzgojno varstvenega zavoda Angelce Očepek so imenovali Hildo Zgonc. Soglašali so, da se Kristina Kobal iz Kranja imenuje za občinskega javnega pravobranilca v Kranju. V komisijo za določanje dolžnega zneska prispevka za starostno zavarovanje kmetov so kot stalne članke imenovali Leopolda Zonika, kot predsednika ter Alojza Makovca in Marijo Kelvišar kot člana.

V komisijo za reševanje pritožb zoper odločbe o določitvi dožnjih zneskov prispevka za starostno zavarovanje kmetov pa so bili imenovani Ivanka Hudovernik, Slavka Mulej in Marjan Jelovčan. Poleg tega so Ivka Saksida imenovali v svet za narodno obrambo, Alojza Rakoseta pa so na njegovo prošnjo zaradi upokojitve razrešili dolžnosti načelnika oddelka za notranje zadeve pri skupščini občine Jesenice.

Uporabna spoznanja iz psihologije XX.

NEKAJ O PROPAGANDI

Zadnjič smo govorili o vplivu množičnih občil, pri čemer smo že naleteli na pojem propagande; in to ne slučajno, kajti prav RTV, film in časopisi so navadno najprimernejši kanali, po katerih se propaganda razširja. In verjetno je res tudi to, da je velik razmah propagande povezan z razvojem množičnih občil.

Zakaj naj bi širši krog bralcev zanimala propaganda? Predvsem zato, ker smo danes neprestano pod njenim vplivom, ker nam s pomočjo propagande prodajajo tako politične ideje kot komercialno blago. Spričo tega je najbrž koristno, če nekoliko pogledamo v propagandistovo delavnico, kjer se skriva psihološka orodjarna na izdelavo najuspešnejših metod vplivanja na množice. Če bomo vsaj nekoliko spoznali nekatere psihološke oz. propagandistične »trike«, potem bomo marsikdaj lažje presojali pravo vrednost ali resnične motive propagande.

KAJ JE PROPAGANDA?

O tem si ameriški in evropski avtorji vsekakor niso enotni. Američani trdijo, da gre pri propagandi edino za razširjanje objektivno neresničnih idej in stališč, s katerimi se hoče doseči zmehditev javnosti in usmerjanje javnosti v družbeno nezajeljene in škodljive cilje. Propaganda ima potemtakem za ameriške avtorje negativen predznak in pogosto srečamo (vsaj med laiki) takó pojmovanje tudi pri nas. (Izraža se, npr. že v

zaničljivem stavku: »Sama propaganda!« kar pomeni skoraj enako kot: »Sama laž!«)

Za evropske avtorje pa propaganda ni nujno le negativna in ji pripisujejo širši značaj; zanje je propaganda zavestno, sistematično vplivanje na oblikovanje določenih stališč in obnašanja. Oblikujemo pa seveda tudi pozitivna, ne le negativna stališča (lahko propagiramo borbo proti rasnim predsodkom ali proti uživanju mamul). A to je že tudi vzgoja, za katero Američani zahtevajo, da se ostro razmeji od propagande. Vendar pa je že leta 1930 prav ameriški avtor Freemann dokaj enostavno in obenem pronicljivo dokazal, da je meja med propagando in vzgojo lahko zelo zabrisana in nejasna. Pri analiziranju nekega ameriškega učbenika iz aritmetike je namreč našel veliko število nalog, ki so zahtevale izračunavanje profita (presežne vrednosti) v trgovanju, najemanju delavcev ipd. ter s tem tako ali drugače propagirale kapitalistično družbeno ureditev. Lep primer, ki razločno uči, da se v navidezno še tako »čiste« in »objektivne« znanosti prav lahko infiltrira politične ideje in stališča.

Osnovni cilj propagande je razširjanje idej in stališč, a ne samo to; spreminjanje stališč je le priprava ugodnega terena za kasnejšo aktivnost, ki jo propagandisti želijo. — Znana je cela vrsta principov in tehnik, kako to doseči, in mi si jih bomo nekaj ogledali.

PRITEGNITI ROZORNOST

Če želimo neko stvar prodati, moramo najprej pritegniti pozornost kupcev. Psihologija je s proučevanjem procesov zaznavanja, motivacije in učenja odkrila številne praktične postopke za vzbujanje pozornosti (kakšne barve so najbolj učinkovite in kakšna grafična in slikovna izvedba, kontrastiranje, ponavljanje itd.) Ob tem je zanimivo izkoriščanje učinkovitosti ponavljanja, ki

so ga izrecno poudarjali nemški nacistični propagandisti; ti so trdili, da prav z neprestanim in trdovratnim ponavljanjem še takih laži in absurdnosti dosežemo, da jim ljudje verjamejo in jih končno sprejmejo kot »normalne« in svoje.)

UPOŠTEVATI LASTNOSTI LJUDI, KI JIM JE PROPAGANDA NAMENJENA

Precejšen neuspeh ameriške in sovjetske propagande med II. svet. vojno pripisujejo ravno kršenju tega načela. Stališča, ki so v velikem nasprotju z idejami, tradicijo in vrednotami prebivalstva, bodo težko uspevala. Upoštevati je treba tudi druge lastnosti, kot so spol, starost in izobrazba. (Komericalni propagandist bo drugače prodajal na deželi in drugače v mestu, drugače med mladimi kot med starimi.)

Ena od lastnosti večine prebivalstva je konformizem, to je težnja, biti podoben drugim, ne izstopati. Na to karto igrajo skoraj vse propagande. (Reklama »sodoben človek nosi obleko x« apelira na to, da se moramo tudi mi obnašati kot vsi drugi in torej nositi obleko x.) Zelo pogosto se propaganda sklicuje na »znanost« ali popularne, družbeno priznane osebnosti. (Npr.: »Dr. X je z dolgoletnimi znanstvenimi poizkusi dokazal, da je najboljša pasta y.« Ali npr. »znanstveno« dokazovanje rasizma: »Ne spuščamo se v etnologijo ali v presojo rasnih vprašanj, vendar zanikamo enakost ras glede na intelektualne, moralne in fizične kvalitete. Nihče ne bo trdil, da je plemo Kaftov prav tako nadarjeno kot Ariji, ali da so Zuli bolj moralni kot Angleži. Iz tega torej sledi, da rase niso enake, da so nekatere bolj in druge manj nadarjene, bolj ali manj moralne, bolj ali manj plemenite ali z eno besedo — ene so superiorne, druge inferiorne.«)

(Nadaljevanje prihodnjic)

F. Belčič, dipl. psih.

Kako stare so pravzaprav Jesenice

11. nadaljevanje

V zadnji številki našega sestavka v MZ-Vestniku smo opisali vsaj po zgodovinskih virih ohranjene oblike bivališč naših prednikov v alpskih deželah in način njihovega življenja in prilagajanja v novo življensko okolje.

O politični ureditvi oblasti iz časov slovenske samostojnosti do 8. stoletja, ko so prišli pod Franke, ni zadostnih dokazov. Domneve zgodovinarjev so, da so naši predniki živeli v nekakšnih zadrugah ali večjih družinskih skupnostih, medtem ko je več zadrug sestavljalo rodovno ali plemensko skupnost. Brez dvoma pa je ta ureditev z nastajanjem slovanskega plemstva razpadla. Zakaj nova oblika državnosti je narekovala razpad plemenskih zvez in povezovanje v določeno celoto (Karantanija), ki jo je upravljala slovanski knez (dux) in po kateri so Sloveni naseljeni v tem predelu dobili tudi svoje prvo etnično ime Karantaneji (Gorotani). Beseda Karantanija ni slovenskega izvora, pač pa izhaja iz staroindoevropskega jezika iz besede »Kar«, ki pomeni skalo. Ker je bila Karantanija povečini gorata, je iz tega nastala tudi izpeljanka skalnata — čemur je ustrezalo ime Karantanija.

Namesto staroslovanskih zadrugnih starešin zasledimo že zelo zgodaj poleg knezov tudi župane. Župan naj bi bil nekakšen neposredni nosilec oblasti v določenem naselju, lahko bi rekli tudi župi, in je odgovarjal direktno vojvodu oziroma knezu. Iz teh tako imenovanih županijs so pozneje z gospodarskimi in političnimi reformami že pod Franki nastale iz zadrug ali žup frankovske vasi. Slovenski izraz »vas« je nastal iz frankovskega naziva dorf. Zanimivo pa je, da se je vas kot naziv za manjše naselje ohranila le med Slovenci, na Koroškem (»ves«), medtem ko so naši južni bratje tako Hrvati kot Srbi osvojili ime »selo«, kar bi se dalo sklepati, da je nastalo skrajšano iz naselja ali selišča.

Tudi beseda župan ni slovenskega izvora, pač pa je povzeta iz drugih evropskih jezikov. Na primer pri Romunih pomeni: jupin — plemič, pri Prusih pomeni: supuni, kar je podobnega pomena kot župani (gospoda), itd. Vendar pa se je beseda župan ohranila med Slovenci do današnjih časov. Še preden pa so iz prvotnih naselij ali zadrug nastale frankovske vasi, so pri Slovencih nastale iz dotedanjih družinskih zadrug županijs, ki so se v tem smislu pri Slovencih ohranile še do nedavnega in so predstavljale določeno upravno enoto; v današnjem smislu občino. Župa pa je pri naših

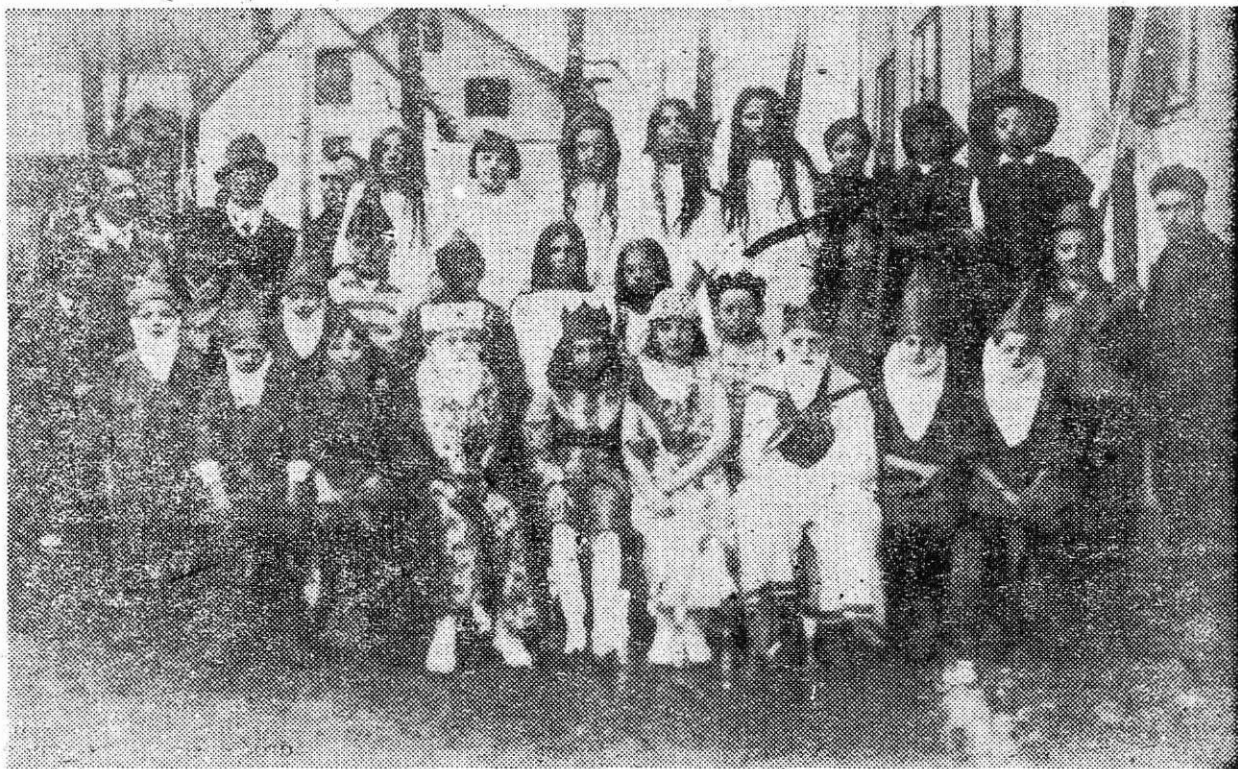

Zemljevid nam predstavlja državo karantanskih Slovencev, ki je obstajala do sredine 8. stoletja.

Legenda: 1. Meje države karantanskih Slovencev od sredine 7. do sredine 8. stoletja; 2. severno od Karantanije meja Samove slovenske plemenske zveze, južno od Karantanije meja v času Samove vladavine svobodnega slovenskega ozemlja, ki je verjetno spadalo tudi pod Sama, vendar tega ni mogoče z gotovostjo ugotoviti; 3. slovensko narodnostno ozemlje v svojem največjem obsegu (v 9. stoletju); 4. ozemlje, ki so ga po razpadu Samove slovenske plemenske zveze vnovič zasedli Obri; 5. dolini Bele in Ziljice, ki sta bili med leti okrog 626 do okrog 730 vključeni kot »okraj Slovanov« v okvir langobardske države.

Muzejsko — zgodovinski vestnik

12 december

Slika nam predstavlja mlado šolsko igralsko skupino, fotografirano za Delavskim domom pri Jeleni. Predvidevamo, da je bil posnetek narejen kmalu po končani I. svetovni vojni. Ni nam pa znano točno kdaj, niti nam ni poznano odrsko delo, ki so ga uprizorili. Na sliki spoznamo nekdanjega ravnatelja osnovne šole na Jesenicah Leona Pibrovca in tudi mladega Staneta Bokala. Naj navedemo, da je slika tudi iz njegove zapuščine. Bralce, zlasti Bokalove vrstnike, prosimo, če nam sporočijo točnejši datum uprizoritve, dalje naslov uprizorjene igrice, in po možnosti imena vsaj nekaterih igralcev na sliki.

prednikov pomenila tudi nekakšen odbor voljenih starešin, ki so se občasno sestajali in reševali razne gospodarske in politične probleme. Tako se je ta izraz ohranil pri našem kmečkem prebivalstvu še v preteklo stoletje, kajti če je kakšen vaški odbornik šel na takšen sestanek ali posvet, je navadno dejal, da gre v župo.

Vendar pa župani v tistih časih niso imeli enake vloge kot prvotni vodje zadrug oziroma starešine. Vzporedno z nastajanjem plemstva pri Slovencih je prišlo tudi do delitve zadrugne ali rodovne zemlje med posameznike. Tako je iz skupnih zadrugnih posesti nastalo več samostojnih večjih ali manjših posestev, ki so jih lastniki obdelovali s člani svojih družin in tudi s sužnji. Delitev zemlje je seveda potekala po vplivnosti posameznikov in po njihovih zaslugah, zaradi česar so nastajale večje in manjše kmetije, kasnejši svobodnjakov, ki so ohranili svojo samostojnost še tudi pod Franki v času visokega fevdalizma, ko so imeli našo zemljo v posesti zemljiški gospodje (grofje, graščaki, knezi in tudi cerkev). Iz manjših nesvobodnih kmetov pa so nastali tlačani, graščinski hlapci in dekle, medtem ko so sužnje na zahtevo cerkve počasi odpravljali.

Zelo zanimiva je ugotovitev naših zgodovinarjev, da so še pred nedavnim kmečkim deklam pri nas pravili tudi »krščence« ali »krščenica«. Od kje ta izraz in zakaj? Po mnenju zgodovinarjev izhaja naziv »krščenica« še iz časov, ko so naši predniki naseljevali alpske dežele ter v bojih zaslužili prvotne prebivalce teh dežel že pokrščane Noričane. Ženske sužnje, ki so bile krščanske vere pa so Sloveni imenovali enostavno »krščence«, kar bi z drugo besedo pomenilo »kristjanke« ali krščanske žene.

Krščenica je pri Slovencih pomenilo prav toliko kot sužnja krščanske vere. Z odpravitvijo suženj-

stva pa je ta izraz prešel na dekle, ki so služile pri graščakih in v poznejšem času pri kmetih.

Da je že v staroslovenski družbi in to še v osmem stoletju prišlo do delitve zemlje in do privatne lastnine ter tako do samostojnih kmetij, je dokazano, kljub temu, da nekateri zgodovinarji to trditev zavračajo. Zato obstaja dovolj dokazov v pisanih virih. Konkretno v starih zapisih in urbarjih zasledimo dvoje nazivov za kmetije, ki so jih v tistih časih nazivali »huba«. In sicer so poznali takrat slovenske kmetije, ki so se ločile od nemških kmetij ali tako imenovanih kraljevskih kmetij, prav gotovo po velikosti. Naziv »slovenska kmetija« čisto zasledimo v najstarejših darilnih pogodbah, ko so frankovski kralji razdeljevali našo zemljo frankovskim plemičem v fevd.

Z nastankom privatne lastnine (posestva, kmetije) in z razvojem obrtne dejavnosti ter trgovine se je pričelo tudi razslojevanje prebivalstva. Z druge strani pa je privatna posest večala premožnost določenih slojev, kar je narekovalo spremembo v gradnji bivališč, stanovanjskih naselij, kakor tudi ustreznih shramb za pridelke in staj za živino. Prvotne enoprostorne staroslovenske dimnice so počasi spreminjali z delitvami v bolj funkcionalne in ločene prostore in jih s stropi delili od podstrešij. Nastajale so kleti, kašče, shrambe, izbe, kamre itd. do že zelo popolnih gospodarskih poslopij, vendar že v visokem srednjem veku. Sloveni, živeči na Gorenjskem, so prav gotovo poselili v veliki meri žirovniško-radovljiško polje z blejsko kotlino, kjer so nastale prve slovenske zadruge, kasnejše župe, na krajih, kjer še dandanes obstajajo vasi, ki imajo vse že zelo staro zgodovinsko preteklost. Razumljivo pa je, da ta imena niso nastala že takrat pač pa šele po 10. stoletju. Značilno za uvedbo krajevnih imen, ki

(Nadalj. na 12. str.)

(Nadalj. z 11. str.)

so sledila, je zlasti ime vas, Nova vas, Stara vas in podobno, kar nam odločno priča, da so ti naselji mlajši oziroma so nastali v kasnejši dobi.

Po tej razlagi ali utemeljitvah lahko sklepamo, da so vasi kot Zirovnica, Rodine, Vrba, Smokuč, kakor tudi Jesenice in Javornik ene najstarejših slovenskih naselbin na našem področju. Zlasti to velja za Smokuč in Rodine, katerih imena so bila verjetno povzeta po staroselcih. Posebno zanimiv primer je krajevno ime vasi Rodine, zlasti če upoštevamo, da beseda »rod« v langobardskem jeziku pomeni »far«. Iz tega lahko zaključimo, da so Slovenci povzeli to ime po Langobardih. Za vasi v Gornjesavski dolini kot so Kranjska gora, Podkoren, Dovje, Mojstrana, Gozd pa bi lahko rekli, da so nastale znatno kasneje, čeprav sicer posejane pretežno po slovenskih prebivalcih, vendar vsekakor šele v času nemške kolonizacije slovenskih ozemelj, to je nekako po letu 1200.

Raziskave profesor Schmidta v Gornjesavski dolini in izsledki ter najdbe, najdene nad Podkorenem, po mnenju omenjenega profesorja pričajo o zelo stari slovenski naselbini, kar pa še ni dokaz, da je naselje Podkoren nastalo že v samem začetku naselitve Gorenjske po Slovenih. Posebno vprašanje pa velja našim Ratečani, ki so po vseh dosedanjih izsledkih lahko primer ene najstarejših naselbin v Gornjesavski dolini še izpred slovenske dobe. To misel nam utrjuje tudi dejstvo zakaj prebivalci Rateč izvir Save Dolinke v Tamarju ne imenujejo Savo kot to velja pri vseh nas, temveč Nadiža. Reka Nadiža pa teče tudi na Primorskem skozi Furlanijo, za katero vemo, da je bila v časih naseljevanja starih Slovencev v Longobardski posesti. Morda prav tu lahko iščemo nekakšno povezavo pri enakih imenih navedenih rek.

Nadaljevanje sledi
Tušar Stane

Koledar pomembnih dogodkov v decembru

1. decembra 1870 je bila v Ljubljani konferenca, na kateri so Slovenci prvič v zgodovini ob navzočnosti delegatov iz Hrvatske iznesli idejo o osamosvojitvi Slovencev in Hrvatov v avtonomni banovini po vzoru Madžarske. Žal so bili Slovenci — parlamentarci — mnjenja, da je bolje, če ostanemo še pod Avstroogrsko.

1. decembra 1929 je bila svečana otvoritev novozgrajenega sokolskega doma na Jesenicah. S prvimi deli so pričeli že leta 1924, vendar je gradnja zaradi pomanjkanja denarnih sredstev trajala celih pet let. Tako so jeseniški sokoli dobili prvič svoje prostore.

1. decembra 1944 so minerji II. bataljona jeseniško-bohinjskega odreda (JBO) minirali železniško prego med Bohinjsko Belo in Bledom. Iztirila je lokomotiva s tremi vagoni vojaškega spremstva.

2. decembra 1942 so borci Cankarjevega bataljona pod nadzorstvom bataljonskega zdravnika dr. Edvarda Poharja pričeli graditi pod vrhom Mežaklje bunker za prvo partizansko bolnico, ki je lahko sprejela pet ranjencev. To je bila prva partizanska bolnica v tem predelu Gorenjske sploh.

3. decembra 1800 se je rodil v Vrbi veliki slovenski pesnik in mojster soneta dr. France Prešeren.

3. decembra 1884 je bilo na seji deželnega šolskega sveta za Kranjsko sklenjeno, da Planina pod Golico dobi zaradi oddaljenosti jeseniške šole podružnično šolo.

4. decembra 1931 je bil v Delavskem domu pri Jelenu sklican javni shod, na katerem je bila izvoljena delavska delegacija, ki je imela nalogo, da odpotuje v Beograd in pojasni stališče jeseniških delavcev glede odnosa KID do delavskih mezd in kolektivne pogodbe sploh.

4. decembra 1941 ustrela Nemci v Dragi 27 talcev, med njimi tudi dva Jeseničana: Ignaca Isteniča in Maksimilijana Muleja.

4. decembra 1944 je štab JBO reorganiziral svoje edinice in ustanovil dva bataljona, od katerih je vsak štel preko 150 borcev.

5. decembra 1929 je izšel zakon o enotnem telovadnem društvu v Jugoslaviji, s čemer je bil zakonsko osnovan »Sokol kraljevine Jugoslavije«.

5. decembra 1883 je v Karlovem rovu pri Savskih jamah eksplodiral zemeljski plin. Zaradi eksplozije so izgubili življenje trije rudarji — kopači.

6. decembra 1936 so bile v Sloveniji volitve v 76 občinah. V Trbovljah in na Koroški Beli sta zmagali listi delovnega ljudstva. Na Koroški Beli so za župana izvolili komunista Venclja Perka.

9. decembra 1931 je vodstvo KID javno razglasilo odpoved vsemu delavstvu in uslužbencem s 15-dnevnim odpovednim rokom. Preko 2500 delavcev in uslužbencem bi tako 24. decembra ostalo brez dela. S tem aktom, ki je razburil vso jeseniško javnost, je KID pričela manever zastraševanja in groženj, da bi izsilila določene koncesije.

9. decembra 1944 so minerji II. bataljona JBO minirali železniško progo pri Obrnjah. Iztirila je lokomotiva in dva vagona osebnega vlaka. Promet je bil prekinjen za 15 ur.

10. decembra 1886 je umrl v Ljubljani naš rojak, Jeseničan Anton Kos-Pavljanski. Bil je zaveden Slovenec, soustanovitelj Slovenske matice in vseskozi njen podpredsednik.

10. decembra 1941 je bil pri aktivistu Matevžu Volfu v Slavnih nad Bohinjsko Belo sestanek organizatorjev vstaje. Vodil ga je ob navzočnosti Tomaža Godca, Stane Bokala, ki je bil pooblaščen, da organizira ob sodelovanju Stašeta Zagarja (mlajšega) vstajo v Bohinju.

11. decembra 1756 se je rodil v Radvljici kot sin obrtnika nogavičarja Anton Tomaž Linhart, ki je pripomogel Slovincem, da so na ljubljanskem odru odigrali na slovenski jezik prilagojeno veselo igrano Maticke se ženi.

11. decembra 1918 je v Ljubljani umrl pisatelj in revolucionar Ivan Cankar. Na predvečer petnajste obletnice njegove smrti je DKD Enakost Jesenice priredilo Cankarjev spominski večer, na katerem je delavski pisatelj Tone Cufar orisal življensko pot, delo in pomen Ivana Cankarja za Slovence.

12. decembra 1916 so na iniciativo avstrijskega cesarja Karla centralne sile ponudile svojim nasprotnikom (Antanti) mir. Predsednik ZDA Wilson je prevzel vlogo posredovalca, vendar pogoji Antante niso bili sprejemljivi, zato se je svetovna vojna nadaljevala.

13. decembra 1941 se je v blejsko-bohinjskem kotu pričela decembrska vstaja, ki so jo vodili Stane Bokal, Stane Zagar, mlajši in Tomaž Godec.

14. decembra 1941 se je zbralo na Koprivniku preko 350 udeležencev decembrske vstaje. Formiran je bil Prešernov bataljon, ki ga je vodil Stane Bokal.

14. decembra 1943 je zaradi izdajstva prišlo v Lovčevem hotelu na Pokljuki do spopada III. bataljona Prešernove brigade z nadštevilnimi enotami nemške vojske. Po nekaj urni borbi je Nemcem uspelo leseno poslopje zažgati. Borci Prešernovega bataljona so sicer uspešno odbijali napade, vendar pa so nemški strelji in ogenj opravili svoje. V tej borbi je padlo 79 borcev partizanov, med tem ko Nemci po lastnih virih navajajo, da so imeli tudi oni 74 žrtev.

14. decembra 1870 je bila izročena prometu novozgrajena železniška proga Ljubljana—Trbiž.

15. decembra 1941 je bila izdana od okupacijskih oblasti uredba, da se na Gorenjskem in v Mežiški dolini uvede nacionalna socialistična stranka NSDAP.

16. decembra 1941 je bila v Mojstrani izvedena pod vodstvom Vovk Ivana in Konobelj Franca množična decembrska vstaja. Zandarmerijsko postajo na Dovjem so zasedli in razorožili orožnike, medtem ko se je napad na orožniško postajo v Mojstrani izjalovil. V borbi z njimi je padel domačin Alojz Rabič.

17. decembra 1941 je bila iz udeležencev dovške vstaje formirana Triglavska četa.

17. decembra 1941 so se zaradi izdaje pričele na Jesenicah in Javorniku množične aretacije mladincev. Med prvimi so aretirali Balanč Staneta, sekretarja SKOJ, Lah Staneta in Okrožnika iz Javornika.

18. decembra 1944 so partizanske brigade napadle močno belogardistično postojanko v Gorenji vasi (Poljanska dolina). Po dvehdnevnih bojih so se morali umakniti, ker so obkoljeni domobranci in Nemci dobili pomoč tankovskih edinic iz Škofje Loke.

19. decembra 1931 je bila na Jesenicah konferenca oblastnega tajništva Svobode. Na kulturnem večeru, ki je sledil, je prvič javno nastopil godalni orkester jeseniške Svobode pod vodstvom Stašeta Bokala.

20. decembra 1918 se je osnovala v Beogradu prva vlada novoustanovljene države Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS).

21. decembra 1940 je KID slavila delovno zmago, tega dne je namreč zagorel plavž številka 2.

22. decembra 1941 je bila ustanovljena 1. proletarska udarna brigada. V spomin na to se praznuje dan Jugoslovanske armade. Pri tem naj omenimo, da so bili v sestavi te udarne brigade tudi Jeseničani, ki so bili julija 1941 izseljeni v Srbijo.

23. decembra 1857 se je rodil v Mojstrani Kristijan Vilman, prvi topilniški delovodja v novo zgrajeni martinarni na Savi. On je tudi izpusil prvo šaržo iz nove SM peči.

24. decembra 1914 je bil končan proces proti 32 slovenskim preporodovcem (Zveza napredne mladine v Sloveniji), ki je imela v programu združitev vseh južnih Slovanov.

25. decembra 1944 je prišlo v Bohinjsko Bistrico prek 200 Nedičevih vojakov, ki so pripadali »Srbski državni straži«. Demoralizirani oficirji, med njimi tudi divizijski zdravnik Todorović, so iskali zveze s partizani. Devet se jih je vključilo med bohinjske partizane.

26. decembra 1942 je GS NOV in POS razdelil slovensko ozemlje na štiri operativne cone. Med drugimi je nastala alpska operativna cona, v kateri so operirali Šoški, Gorenjski in Dolomitski odred.

27. decembra 1942 se je začel v osvobojenem Bihaću I. kongres protifašistične mladine Jugoslavije, ki se ga je udeležilo 365 delegatov iz vseh delov Jugoslavije. Na tem kongresu je bil ustanovljen Ujedinjeni savez antifašističke omladine Jugoslavije (USAOJ).

29. decembra 1920 je vlada razglasila »Obznano«, ki je prepovedala komunistično propagando, ustavila delo komunističnih organizacij, zaprla njihove prostore ter prepovedala komunistične liste in literaturo.

3. decembra 1933 je bila likvidirana nad 400 let stara žičarna v Bistrici v Rožu, last KID. Vzrok za likvidacijo je bilo pomanjkanje naročil. Nekaj uporabnih strojev so od tam prepeljali v jeseniško žičarno.

30. decembra 1941 ustrela Nemci v Begunjah dva zapornika — Jeseničana in sicer Nikolaja Lončarja in Leopolda Planinška.

31. decembra 1929 je takratna politična oblast prepovedala delovanje vseh telovadnih odsekov delavsko-prosvetnih društev Svobod v Sloveniji.

31. decembra 1900 so štejele Jesenice kot trg 3290 prebivalcev.

Decembra 1951 je izšla prva številka mesečnika revije Železar kot glasilo sindikalnega odbora železarne Jesenice.

Ena izmed številnih partizanskih akcij — slika je arhivirana in dobro dokumentirana v našem tehničnem muzeju

Slikarji iz Murske Sobote kolektivno razstavljajo na Jesenicah

Jutri, v soboto 16. decembra, bodo ob 18. uri v mali dvorani delavskega doma na Jesenicah odprli dvajseto letošnjo razstavo. To je hkrati četrta zaporedna kolektivna razstava likovnih del slikarjev združenih v likovnih skupinah. Slikarjem iz likovnega kluba Krško, revirskim likovnikom iz Trbovelj in domačim likovnikom z Jesenic, se pridružujejo še slikarji likovne sekcije pri DPD Svoboda Stefan Kovač iz Murske Sobote. Njim se bodo še v tem mesecu pridružili slikarji Društva likovnih samorastnikov iz Ljubljane, v januarju pa slikarji likovne skupine iz Celja. Če k temu prištejemo še pet razstav jeseniških dolikovcev izven Jesenic, je to doslej največji uspeh v razstavnih dejavnostih, ki so ga dolikovci organizirani pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice dosegli v svoji 26-letni dejavnosti.

Likovna skupina pri DPD Svoboda Stefan Kovač Murska Sobota, ki jo na kratko imenujejo LIKOS, je s svojo prvo kolektivno slikarsko razstavo v letu 1963 napovedala svojo organizirano dejavnost in se vključila v programsko prizadevanja na kulturno prosvetnem področju svojega kraja. Njihov delovni program zasleduje dve osnovni nalogi: združevati čim širši krog likovno ustvarjalnih zanesenjakov in gojiti lepoto te preproste, neuke likovne govorice do tiste vrednosti, da bo sposobna v pristnih oblikah sporočati in izžarevati nekaj osnovne kakovosti ljubiteljskega samoukega likovnega ustvarjanja, kot so npr. ljubezen do

domače krajine in domačega človeka, iskanje bistva plemenitosti v preprostih stvarih in podobno.

Prodreti do slehernega domačega človeka in soseda ter vzdramiti njegov interes za vse te do sedaj žal zelo zanemarjene vrednote. To je bil namen ustanovitve LIKOSA in vseh dosedanjih dvajsetih razstav v Murski Soboti, Radenci, Ljutomeru, Radgoni, Varaždinu, Veržetu in Mariboru. To pa ostaja tudi kot

osnovna naloga članov LIKOSA v prihodnje.

Na Jesenicah se bodo predstavili s svojimi likovnimi ustvaritvami naslednji slikarji: Franc Bencak (3), Kolo-man Beznec (4), Boris Hegeduš (3), Ernest Lulík (5), Jo-žef Ropoša (3), Peter Obal (5), Vlado Sagadin (4), Evgen Titan (4), Lojze Veberič (4) in Marija Zrim (4).

Razstava na Jesenicah bo odprta do vključno 27. decembra vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19.30 ure.

Linhartova proslava z beneškimi Slovenci v Radovljici

V soboto 9. decembra zvečer je bila v Radovljici, rojstnem mestu prvega slovenskega dramatika in velikega narodnega buditelja Antona Tomaža Linharta, velika kulturno politična prireditev.

Občinska konferenca SZDL in kulturna skupnost sta v sodelovanju z ZKPO posvetili Linhartovo proslavo kulturni ustvarjalnosti in boju za pravice beneških Slovencev.

V veliki avli osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici se je zbralo več sto obiskovalcev, med njimi tudi gostje iz beneške Slovenije, Koroške, Gorice in Ljubljane. V dobro pripravljenem programu, s katerim se je želelo in tudi uspelo, povezati narodnostno in kulturno delo Linharta v času razsvetljen-

stva z današnjimi kulturnimi dosežki in narodnostnim bojem, najbolj ogrožene slovenske manjšine — beneških Slovencev.

V uvodnem govoru je predstavnik komisije za odnose z zamejskimi Slovenci pri SZDL Radovljica poudaril usodno povezanost vseh Slovencev, ne glede na državne meje, ki je zlasti v zadnjem času postavljena na težko preizkušnjo, spricho oživljanja nacizma in protislovenske gonje na Koroškem. Zavzel se je za tesnejše sodelovanje in moralno ter materialno podporo beneškim rojakom, ki so edina narodna skupnost v Italiji, ki uradno ni priznana in nima nobenih pravic. Samo enakopravne manjšine so, lahko most med deželami, je dejal govornik in opozoril na razkorak med besedami in dejanji tako avstrijske kot italijanske vlade, kar matični narod ne sme in ne more tolerirati.

Vsa proslava je potekala v znamenju kulturne, predvsem literarne in pevske ustvarjalnosti beneških rojakov, katere so zelo prisrčno in zanimivo predstavili pevci slovenskega zbora »Rečanje« iz Ljes in recitatorska skupina DU Radovljica. Za svečano obeležje so poskrbeli tudi domači pevci komornega zbora A. T. Linhart, ki je bil ob tej priložnosti nagrajen za 20-letno uspešno delo z Linhartovo srebrno plaketo in člani folklorne skupine KPD Veriga Lesce. Linhartovo plaketo sta sprejela tudi predsednik DPD Svoboda Podnart Anton Solar in predsednik Slovenskega kulturnega društva Ivan Trinko iz Čedadu — Izidor Predan.

Prireditev je pokazala kako zelo so naši občani zainteresirani za usodo svojih rojakov v zamejstvu in solidarni z njihovim težkim bojem za narodnostne in življenjske pravice.

J. Rolc

Novice iz radovljjske občine

V vseh 19 krajevnih organizacijah ZZB NOV v občini so pretekli teden opravili redne letne skupščine. Kot vselej je bila tudi letos udeležba izredno visoka. Borci so največ razpravljali o pismu predsednika Tita in stališčih izvršnega biroja predsedstva ZKJ, ter o negativnih pojavih v občini. Najostreje so obsodili poskuse podcenjevanja vloge ZZB, pojava bogatenja, špekulacij z zemljišči in stanovanjskimi gradnjami. Z vseh zborov so poslali protestna pisma zoper nacistično gonjo na Koroškem.

Na plenumu občinskega odbora ZRVS so predstavniki vseh organizacij rezervnih vojaških starešin enotno podprli sedanjo usmeritev ZK v uresničevanju stališč iz pisma predsednika Tita. Posebno so poudarili potrebo po večjem strokovnem in idejno političnem vključevanju starešin v družbenih organizacijah in šolah. Na seji je bil sprejet program strokovnega usposabljanja in praktičnih vaj za leto 1973. Ustanovili so tudi komisijo za informativno propagandno dejavnost.

V torek, 12. decembra, se je nadaljevala seja komiteja občinske konference ZK, ki je bila prejšnji teden zaradi obširnih razprav prekinjena. Obravnavali so sklepe 2. seje občinske konference ZK in ocene političnega in družbenega položaja v občini. V živahni razpravi so kritično ocenili delo komiteja in posameznih nosilcev odgovornih funkcij v občini.

Temeljita analiza in ocena dejavnosti občinske skupščine je bila podana tudi na razširjeni seji izvršnega odbora občinske konference SZDL prejšnji petek. Ugotovili so, da kljub opaznim uspehom občinske skupščine v sedanjem mandatsnem obdobju ni bil v celoti uresničen volilni program in da je bila povezava SZDL in tudi drugih družbenih organizacij s skupščino nezadovoljiva. Na seji so razpravljali tudi o rezultatih referenduma in o predlogu akcijskega programa stano-vanjske politike v občini.

Na včerajšnjem posvetu predstavnikov družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov v občini, ki ga je sklical občinska konferenca SZDL, so sprejeli konkretne sklepe o uresničevanju ustavnih dopolnil. V ta namen so ustanovili posebna operativna telesa. — ustavno statutarna jedra v občini in v vseh krajevnih organizacijah SZDL.

V sredo, 13. decembra, je bil v Radovljici vsakoletni posvet vseh duhovnikov v občini, ki ga je sklical koordinacijski odbor za odnose med cerkvijo in družbo pri OK SZDL. Beseda je tekla o nekaterih spornih vprašanjih odnosov in o potrebi večje koordinacije med duhovniki in krajevnimi družbenimi organizacijami.

Več strokovnih sindikalnih odborov občinskega sindikalnega sveta je imelo v preteklem tednu vrsto pomembnih sej, na katerih so obravnavali naloge sindikatov pri uresničevanju stališč iz pisma predsednika Tita in IB CK ZKJ, naloge sindikatov pri izvajanju ustavnih dopolnil, zlasti pri oblikovanju TOZD, o likvidnosti v nekaterih delovnih organizacijah in o kadrovskih pripravah na občne zборе osnovnih sindikalnih organizacij.

Včeraj je bila seja izvršnega odbora kulturne skupnosti, na kateri so proučili predloge proračunov kulturnih institucij in organizacij za prihodnje leto in ocenili letošnje rezultate na področju kulture v občini.

Pred kratkim so v vzgojnem zavodu v Kamni gorici svečano proslavili 20-letnico obstoja zavoda, ki ima oddelke posebnih osnovnih šol v Radovljici, na Bledu in v Bohinjski Bistrici. Kljub velikim uspehom v usposabljanju mentalno prizadetih učencev ima zavod še vedno precej težav zlasti s pomanjkanjem ustreznih prostorov in stanovanj za učno osebje.

Na Straži na Bledu so odprli vodnj rezervoar in vodovodni dovod za naselje Ribno, Koritno in Bodešče. Prostornina novega zbiralnika znaša 400 kubičnih metrov, kar bo zado-stovalo za dotok vode tudi v poletnem obdobju, ko jo je navadno zmanjkalo.

Zlato poroko sta praznovala zakonca Neža in Janez Torkar iz Zgornjih Gorij 43. Imela sta tri otroke, sin je padel v NOB. Oče Janez je bil tudi borec za severno mejo v letih 1919/20 na Koroškem.

V hotelu Vila Bled so odprli novo restavracijo s 85 sedeži. Gostom bodo na voljo razne jugoslovanske specialitete po zmernih cenah. Lokal bo odprt vsak večer od 19. ure do ene zjutraj.

Drevi bo v kinodvorani v Radovljici koncert narodnih pesmi, ki ga bo za kompasove turiste iz SSSR pripravil Komorni pevski zbor A. T. Linhart.

Koncert na Javorniku

V soboto zvečer se je v dvorani delavskega doma Albina in Julke Pibernik predstavil s celovečernim programom mešani pevski zbor DPD Svoboda II iz Trbovelj. Zborovodja prof. Stane Ponikvar, ki vodi pevski zbor od ustanovitve dalje, je pripravil petnajst pesmi. V prvem delu so bile na sporedu zahtevne pesmi, med njimi Simonitijska pesem Teloh, Antona Lajovica Lan, ki je bila tudi obvezna pesem za mešane pevske zборе na nedavnem tekmovanju pevcev Slovenije v Mariboru in druge. V drugem delu programa pa je bilo na programu tudi nekaj narodnih pesmi. Da je med mladimi v Trbovljah veliko zanimanje za zborovsko petje, so pokazali v soboto zvečer, saj je v zboru le še nekaj posameznikov, ki so sodelovali pri prejšnjih zasedbah. Sedanji pevski zbor, ki šteje okrog 50 pevk in pevcev, je sestavljen iz mladih ljudi, ki obetajo še veliko, in ki se bodo z

veseljema lotili tudi zahtevnejših programov in nalog.

Slabo vreme je v precejšnji meri vplivalo, da je bilo v dvorani delavskega doma le okrog 70 ljudi. Rahel dež je žal premočil tudi nekatere dolgoletne prijatelje trboveljskih svobodašev, ki so jih po uspelem koncertu zamen pričakovali v prostorih delavskega doma, da bi se z njimi pogovorili in tako obdržali medsebojne stike tudi v prihodnje. Javorniški Svobodi, ki je povabila pevski zbor v goste, so čestitali k praznovanju 50-letnice ustanovitve in delovanja in izročili lepo spominsko darilo. V okviru praznovanja obeh jubilejev, pa se bodo prihodnji četrtek člani dramskega oddelka javorniške Svobode predstavili v Trbovljah, medtem ko pevci iz Trbovelj ponovno pridejo na Javornik, prihodnje leto v maju, ko bo javorniška Svoboda organizirala srečanje pevskih zborov in s tem tudi zaključila jubilejno sezono.

Trboveljski Slavček na Jesenicah

Mešani pevski zbor Svobode Trbovlje — center, ki je že pred leti gostoval na Jesenicah, bo kot gost Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice in pevskega zbora Jeklar, v soboto, 16. decembra, zopet med nami. Ob 19.30 bo priredil v gledališču Tone Čufar koncert umetnih, partizanskih in narodnih pesmi. Zbor, ki šteje 55 pevk in pevcev vodi Jože Skrinar, ki je kot ostali pevci pel pred mnogimi leti v svetovno znanem mladinskem zboru otrok trboveljskih rudarjev.

Organizatorja pričakujeta da bodo Jeseničani predvsem pa železarji gostovanju zbora trboveljskih rudarjev posvetili čim več pozornosti in prišli poslušat kakovostno petje. Sprejem gostov bo ob 18. uri pred gledališčem. Na sprejemu bosta sodelovala pihalni orkester jeseniških železarjev in pevski zbor Jeklar.

SPORED KONCERTA

POZDRAV

1. Ubald Vrabec

ZDRAVICA

PREDSTAVITEV

2. Jože Skrinar

MI SMO RUDARJI

100 LET BRATOV IPAVEC

3. Benjamin Ipavec

POZDRAV GORENJSKI

4. Benjamin Ipavec

VSE MINE

5. Gustav Ipavec

TICEK

TRI UMETNE TREH GENERACIJ

6. Anton Förster

VEČERNI AVE

7. Anton Lajovic

LAN

8. Alojz Srebotnjak

KRAŠKA JESEN

PARTIZANSKE

9. Fran Venturini

TALCEM

10. Kuhar — Gobec

JUTRI GREMO V NAPAD

ODMOR

SLOVENSKE NARODNE PESMI

11. Radovan Gobec

PRELEPA JE SELŠKA DOLINA

12. Risto Savin

KAJ VPRASAS ME ZDAJ

13. Marij Kogoj

STOJI MI POLJE

14. Emil Adamič

BIO JE EN MALICKI FANT

15. Jože Skrinar

TA VIBCEK JE ZA RAJZO

16. Karol Pahor

PA SE SLIS

17. Miha Ržanc

O LE PRID MOJ FANTIC

18. Rado Simoniti

MOJE SARCE

STARA KNAPOVSKA

19. Radovan Gobec

MI KNAPI SMO PA GLIH TAKU

Novoletna jelka na Jesenicah

Letos ima občinska Zveza prijateljev mladine Jesenice v programu nekoliko spremenjen način praznovanja novoletne jelke, kakor prejšnja leta. Posebnih pogostitev in individualnih obdaritev v sindikalnih organizacijah in krajevnih skupnostih letos ne bo. Izkušnje prejšnjih let so pokazale, da se sredstva na ta način preveč razdrobijo in da različne vrednosti danih ter različne pogostitve zelo negativno vplivajo na otroke. Da bi odpravili ta neskladja in spremenili način praznovanja, so formirali pripravljalni odbor, v katerem so poleg drugih še predstavniki drsalnega in hokejskega kluba, železarne, občinska športna zveza in občinska Zveza prijateljev mladine Jesenice.

Pripravljalni odbor je že pripravil okvirni program za centralno prireditev v športni hali Podmežaljo in določili datum izvedbe. Da si bo prireditelj lahko ogledalo čimveč predšolskih in šolskih otrok ter staršev, je program predviden za četrtek, 28. in v petek, 29. decembra, obakrat s pričetkom ob 17. uri.

V četrtek bodo nastopali mladi drsalci drsalnega kluba z Jesenic in gostje iz Ljubljane. V petek pa je predvidena tekma z nastopom najmlajših članov hokejskega kluba Jesenice. Na obeh prireditvah bo program popestril še de-

dek Mrz s svojim spremstvom, ki se bo pripeljal na ledeno ploskvo na pravilničnih sankah, ki jih bodo vlekli medvedji.

Zadnji teden pred novim letom bo dedek Mrz obiskal tudi otroški vrtec oddelke jeseniške bolnice, dom onemoglih Franceta Berglja in vse vzgojno varstvene ustanove. Povsod je predvidena interna prireditev s kolektivnimi obdaritvami.

Tudi gledališče Tone Čufar je za učence osnovnih šol pripravilo mladinsko igro Čarobni pisalni strojček. Na Hrušici pa bo mladina v dneh 24., 26. in 27. decembra vsake ob 16. uri uprizorila igrice Kekec. Z igrice ne bodo razveselili samo otroke iz Hrušice, temveč bodo omogočili obisk tudi otrokom iz drugih krajevnih skupnosti iz vzgojno varstvenih ustanov.

Praznovanje novoletne jelke na Jesenicah ni postalo samo veselje otrok, temveč tudi odraslih. Prav vsak rad pogleda osivelega in dobrovoljnega dedka Mrza ter njegovo pisano spremstvo. Če bo letos centralna prireditev na ledu uspela, namerava Zveza prijateljev mladine s tem načinom praznovanja novoletne jelke nadaljevati in program še razširiti, predvsem ko bo športna hala Podmežaljo enkrat popolnoma zaprta.

Ivanka Torkar

Jesenski zbor alpinistov v Martuljku

Prek 350 plezalcev in alpinistov, kolikor jih je vključenih v aktivno delo v 25 alpinističnih odsekih, je ob zaključku poletne sezone, pred pričetkom zimske alpinistične sezone, pripravilo obračun svojega dela v preteklem letu. Naši plezalci in alpinisti so se zbrali v soboto, dne 9. decembra ob 18. uri v Martuljku. Poslušali so poročila komisije za alpinizem, komisije za gorsko reševalno službo, komisije za odprave v tuja gorstva in podkomisije za gorsko vodništvo pri Planinski zvezi Slovenije. Iz vsega tega je razvidno, da je bil letošnji jesenski zbor v Martuljku zelo zanimiv po več letih pa tudi uspešen. Udeleženci letošnjega jesenskega zbora alpinistov so analizirali vzroke rekordnega števila smrtnih planinsko alpinističnih nesreč. Smrtno se je namreč ponesrečilo 25 gornikov, plezalcev in alpinistov, tri pa pogrešajo!

Govorili so tudi o letošnji IV. himalajski alpinistični odpravi, ki se je morala vrniti izpod samega petega najvišjega vrha na svetu, Makaluja — 8.478 m. Naši vrhunski plezalci in alpinisti so bili kljub skrajno slabemu vremenu uspešni v težjih in najtežjih stenah, prav tako pa tudi v Dolomitih, kjer se je posebno uveljavila naveza Dovžan — Smolej. Naša prva ženska alpinistična odprava pa se je uspešno povzpela na najvišji vrh Irana 5.671 m visoki Demavand.

V okviru alpinistične socialističnih držav, sta se Franc Jeromen in Luka Rožič povzpela na najvišji vrh v Sovjetski zvezi Pic Komunizmus, ki je visok 7.495 m. Alpinistična odprava kranjskih plezalcev in alpinistov pa je odprla novo stran našega alpinizma na najvišjih vrhovih Afrike, Kilimandžara, Mavenzi in Ki- bo. Dosežki našega alpinizma

so bili v letošnjem letu zadovoljivi in spodbudni. S skupnimi močmi in boljše načrtno vzgojo bo treba le zmanjšati preveliko število lažjih, težjih in še prav posebej smrtnih nesreč.

Komisija za alpinizem pri PZS je na zboru sto najbolj uspešnih plezalcev in alpinistov nagradila z denarnimi nagradami, priznanji in knjižnimi darili.

Zbor plezalcev in alpinistov je ob zaključku jubilejnega leta GRS sprejel tudi načrte in smernice za uspešnejše delo v jubilejnem letu našega planinstva, ko bo odšla na pot naša prva plezalna alpinistična odprava v severno Ameriko v gore Kordiljerov, v dolino Yosemite. Fantastične, prevesne in prepadne stene El Capitana so raj šeste superiore težavnostne stopnje in visoka šola svetovnega alpinizma.

Umrl je oče Špičke in planinske transversale

Sedaj, ko se je čudovita jesen prevesila v zimo, ko se slovenski planinci pripravljajo na velik in visok delovni in življenjski jubilej, osemdesetletnico in ko se ljubitelji gora iz jeseniške občine pripravljajo na sedemdesetletnico planinstva v Dolini pod gorami, smo dobili iz sončne Gorice žalostno vest. V Gorici, ob bregovih Soče, je dokončal svojo življenjsko pot velik in iskren ljubitelj gora, oče naše Špičke in oče slovenske planinske transversale ali planinske poti številka 1, ANTON BLAŽEJ.

Anton Blažej, sin Korotana, je moral v svojem plodnem življenju prestopiti mnogo težkega, slabega in bridkega. Strma in težka življenjska pot ga je vodila iz slovenske Koroske prek Jesenic v sončno Gorico. Zato ni čudno, da je nenehno, vztrajno in tudi uspešno iskal uthe, radosti in veselja v gorah ter se jim predajal z neizmernim navdušenjem in veliko ljubeznijo. Ljubil je lepoto, mir in veličino planinskega sveta. Ker je spoznal to dobro in pravo pot, je v tem duhu navdu-

ševal in vzgajal vso svojo številno družino. Ne samo to, ljubezen do gora je z besedo in dejanjem propagiral tudi v najširšem smislu. Bil je odličen in plodovit planinski pisatelj. S svojimi planinskimi članki, objavljenimi v lokalnih in republiških časopisih, v Planinskem vestniku, pa tudi v zamejstvu, je uspešno, z neizmerno magičnostjo, navduševal mnoge ljubitelje gora za množično planinstvo, plezalni in smučarski šport in vrhunski alpinizem. Dolga leta je bil navdušen in nadvse delovni član Planinskega društva Jesenice in njegovega alpinističnega odseka. Bil je neutrudljiv, motor in duša pri delovnih akcijah, prireditvah in proslavah, ki jih je pripravilo in organiziralo matično planinsko društvo. Številne bivake, planinske kočje in vrhove je v najtežjih časih opremil z edinstveno bogatimi, trajnimi spominskimi knjigami.

Višek mladostnega udarniškega poleta pa je vložil v obnovo, popravilo in modernizacijo dotrajanih, med vojno izropanih planinskih postojank, ki so nujno potrebovale razgibanega udarniškega dela. Vse sile je posvetil in vložil v obnovo, povečanje in modernizacijo stare italijanske planinske postojanke nad gornjo Trento, pod Jalovcem, pod Špičko, ki je po njegovi službi postala najbolj priljubljena planinska kočja domačih in tujih iskrenih, tihih, pravih ljubiteljev gora, njihovega miru

in edinstvene lepote. Zato ni slučaj, da je pri delu in skrbi za Špičko dobil zaslužen ime »oče Špičke«.

Gorel in razdal se je za planinstvo, hotel je planinski svet približati najširšim plastem mladine in delovnih ljudi. V njegovem srcu in glavi se je porodila misel po načrtu, zavarovanju in markiranju prve slovenske planinske transversale ali planinske poti št. 1, ki povezuje naš planinski svet od Maribora, prek zelenega Pohorja in njemu tako ljubljenih koroških gora s savinjskokamniškimi planinami, Grintovci, prek Storžiča in zelenih, cvetočih in razglednih Karavank z mogočnimi Julijskimi skalnimi vršci tja daleč do Slavnika in Koprja.

Kot načelnik komisije za planinska pota pri Planinski zvezi Slovenije, je projektiral in zgradil številne dobro zavarovane planinske plezalne poti: Jeseniško, Kopiščarjevo na Prisojnik in Jubilejno po policah ob okrajkih Prisojnika od prvega k drugemu naravnemu oknu, pot M. M. Debeljakove po policah in okrajkih nad prepadi tisočmeterske severne stene Kanjavca.

Sinu koroških gora naj bo lahka zemlja na gomili sočne Primorske. Naša skupna in velika želja je, da bi hodilo po Blažjevi planinski poti vedno več pravih, iskrenih, humanih in kulturnih gornikov. To oporoko nam je zaupal in zapustil z vsem svojim delom in življenjem veliki mož.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

16. decembra angleški barv. risani film ob 15. uri **VILINSKE ZGODBE**, režija Rignald Mills

16. in 17. decembra angleško-španski barvni film ob 17. in 19. uri **CHURCHILOVI LEOPARDI**, režija Maurizio Pradeaux, v glavni vlogi Richard Harrison

18. in 19. decembra ameriški barvni film ob 17. in 19. uri **DIAMANTSKA DŽUNGLA**, režija Delbert Mann, v glavni vlogi James Garner

20. decembra ameriški CS barvni film ob 17. in 19. uri **VRNITEV REVOLVERASA**, režija James Neilson, v glavni vlogi Robert Taylor

21. in 22. decembra francoski barvni film ob 17. in 19. uri **NIKOLAS PHILIBERT V VOJNI IN MIRU**, režija Jean-Paul Rappeneau, v glavni vlogi Jean Paul Belmondo

23. decembra italijansko-španski CS barvni film ob 17. in 19. uri **OSLADNI REVOLVER**, režija Franco Giraldi, v glavni vlogi Soledad Miranda

KINO PLAVŽ

16. in 17. decembra ameriški barvni film ob 18. in 20. uri **DIAMANTSKA DŽUNGLA**

17. decembra angleški barvni film ob 10. uri **VILINSKE ZGODBE**

18. in 19. decembra angleško-španski CS barvni film ob 18. in 20. uri **CHURCHILOVI LEOPARDI**

20. in 21. decembra ameriški CS barvni film ob 18. in 20. uri **TRIJE DOLARJI SEJEJO SMRT**

22. decembra ameriški CS barvni film ob 18. in 20. uri **VRNITEV REVOLVERASA**

23. decembra ameriški barvni film ob 18. in 20. uri **UMORI V ULICI MORG**

KINO DOVJE — Mojstrana

16. decembra ameriški barvni film **MESTO NASILJA**

17. decembra nemški barvni film **S KOM SE UKVARJAJO BREZDELNE GOSPODINJE**

23. decembra ameriški barvni film **DIAMANTSKA DŽUNGLA**

KINO KRANJSKA GORA

16. decembra nemški barvni film **KAJ POČNO BREZDELNE GOSPODINJE**

17. decembra ameriški CS barvni film **TRIJE DOLARJI SEJEJO SMRT**

20. decembra ameriški barvni film **DIAMANTSKA DŽUNGLA**

21. decembra ameriški CS barvni film **VRNITEV REVOLVERASEV**

23. decembra italijansko-španski CS barvni film **CHURCHILOVI LEOPARDI**

KINO DELAVSKI DOM NA JAVORNIKU

16. decembra angleški barvni film ob 19. uri **ZASEBNO ŽIVLJENJE SHEROLOCKA HOLMESA**

17. decembra angleški barvni risani film ob 17. uri **VILINSKE ZGODBE**

17. decembra ameriški barvni film ob 19. uri **MESTO NASILJA**

20. decembra angleško-španski CS barvni film ob 19. uri **CHURCHILOVI LEOPARDI**

23. decembra ameriški CS barvni film ob 19. uri **TRIJE DOLARJI SEJEJO SMRT**

Gledališče

SOBOTA, 16. 12. 1972, ob 15.30 M. SIROLA: SKOK, CMOK IN BISTROOK — gostovanje v Gorjah.

ob 19.30 Koncert pevskega zbora **TRBOVELJSKI SLAVCEK**.

NEDELJA, 17. 12. 1972, ob 19.30 Ferdo Kozak: VIDA GRANTOVA — drama v štirih dejanjih — Gostovanje na Breznici.

CHURCHILOVI LEOPARDI — je italijansko-španski vojni film o izkrcanju zavezniških sil v Normandiji. Film je akcijsko zelo razgiban, z izrednimi vojnimi prizori, ki držijo gledalca v napetosti uro in 40 minut. Film je na sporedu v naših kinematografih.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

PETRA THALERJA

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so se poslovlili od njega, poklonili cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebna zahvala vsem, ki so nam ob težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali.

Najlepša hvala pevcem in voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo ter vsem ostalim, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena, otroci in vnuki

ZAHVALA

Ob smrti drage sestre in tete

MICI MUHOVEC

Se iz srca zahvaljujemo dr. Sajevidu za dolgoletno zdravljenje na domu. Prav tako se zahvaljujemo voznikom osebnih avtomobilov, pevcem za poslovilne pesmi, kakor tudi godbi za žalostinke.

Iskrena hvala darovalcem vencev in cvetja ter Brišarjevi, Pircovi in družini Stare za vsestransko pomoč.

Zahvaljujemo se vsem, ki so počastili njen spomin in jo spremlili na zadnji poti.

ZALUJOČI: brata France in Polde in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi drage žene, mamice in stare matere

FRANČISKE OITZL

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in nam kakorkoli pomagali. Posebna zahvala vsem dobrim sosedom in sostanovalcem za vso pomoč. Zahvaljujemo se tudi dr. Sajevidu za zdravljenje.

ZALUJOČI: mož Mirko, sinova Bojan in Silvo, hčerki Sonja in Mira z družinami in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru strojnih delavnic se iskreno zahvaljujem za pozornost, ob moji bolezni, ko so me prijetno presenetili z obiskom v ljubljanski bolnišnici in z denarno pomočjo.

Alojz Sušteršič

ZAHVALA

Pošteni najditeljici Miri ZMITKOVI, zaposleni v trgovini na Blejski Dobravi, se najlepše zahvaljujem za vrnjeno zapestnico.

Darja Košir

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru upravnih služb se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč.

Milica Thaler

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektro jeklarne se najlepše zahvaljujem za darilo ob moji upokojitvi.

Alojz Zupan

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru RTA se zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Zvonka Divjak
— RTA

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru ŽIC se za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolovanja, iskreno zahvaljujem.

Franc Klinar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru upravnih služb, se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v dolgotrajnem zdravljenju zelo dobrodošla. Se enkrat vsem prisrčna hvala.

Vinko Rihtaršič

ZAHVALA

Društvo upokojencev Zirovnica se iskreno zahvaljuje sindikatu železarne Jesenice za nakazano denarno pomoč, kolektivu pa želimo mnogo delovnih uspehov. Ob tej priliki se tudi zahvaljujemo pevskemu zboru JEKLAR pod vodstvom tov. ULAGE za prijeten celurni koncert, katerega so nam priredili na izletu v Crikvenici, kakor tudi kolektivu železarskega počit-

niškega doma za prijazen sprejem, dobro postrežbo in prijetno slovo.

Upokojenci Zirovnice

ZAHVALA

Pleskarjem, mizarjem in steklarjem gradbenega oddelka se iskreno zahvaljujem za darilo ob moji upokojitvi.

Alojz Mandelj

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru transporta, se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Drago Hanžek

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru strojne delavnice, se najlepše zahvaljujem za darilo ob moji upokojitvi.

Alojz Perjevič

ZAHVALA

Podružnici telesnih invalidov Jesenice se zahvaljujem za obisk in poklonjeno darilo.

Olga Valentinčič

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru upravnih služb, se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Marija Noč
nabavni odelek

VABILO

Krajevna organizacija SZDL in krajevna skupnost Plavž vabita občane Plavža na redno skupščino krajevnih skupnosti Plavž, ki bo v sredo, 20. decembra, ob 18.30 v sejni sobi skupščine občine Jesenice.

Vabljeni!

KO SZDL Plavž
krajevna skupnost Plavž

RAZPIS

Osnovna šola »Tone Čufar« Jesenice objavlja naslednja prosta delovna mesta za določen čas z neopolnim delovnim časom:

1. delovno mesto za določen čas z neopolnim delovnim časom za pouk biologije v 5. in 8. razredu — P ali PRU — od 20. decembra 1972 do 20. marca 1973.
 2. 1. delovno mesto za določen čas z neopolnim delovnim časom za pouk matematike v 5. in 6. razredu — P ali PRU — od 20. decembra 1972 do 25. junija 1973.
 3. 1. delovno mesto za določen čas z neopolnim delovnim časom za pouk angleškega jezika v 6. in 7. razredu — P ali PRU — od 3. januarja do 1. aprila 1973.
- Interesenti naj vložijo pismene prošnje na svet osnovne šole Tone Čufar, Jesenice, do 22. decembra 1972.

Doslej najmanj poškodb

Varnostni tehnik Božo PAN. ČAR nam je med tednom posredoval informacijo o poškodbah za mesec november in povedal, da je bilo v novembru samo 19 poškodb na delovnih mestih in 3 poškodbe na poti v službo. Obenem je to podatek, ki pove, da smo v novembru imeli najmanj poškodb na delovnih mestih v enem mesecu. V maju 1970 je bilo 26 poškodb, letos v septembru 25, medtem ko še nikoli nismo imeli manj kot 20 poškodb v enem mesecu.

Pregled poškodb za november je naslednji: talilnice dve poškodbi 140 izgubljenih dni, valjarne Bela tri poškodbe 73

dni, valjarne Javornik štiri poškodbe 118 dni, predelovalni obrati pet poškodb 61 dni. V energetskih obratih poškodb ni bilo, na vzdrževanju pet poškodb 74 dni, na transportu poškodb ni bilo, pač pa so izgubili 62 dni zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev. Poškodb niso imeli tudi v upravnih službah. Zaradi poškodb na delovnih mestih je bilo izgubljenih 528 delovnih dni. Na poti v službo so bile tri poškodbe. V predelovalnih obratih ena poškodba in 6 dni ter v upravnih službah dve poškodbi 3 izgubljeni dnevi. Zaradi poškodb na poti na delo smo v novembru izgubili devet delovnih dni.

HOKEJ NA LEDU

Partizan : Kranjska gora

9:2 (4:0, 3:1, 2:1)

Moštvo Kranjske gore je bilo enakovredno Beograjčanom le v prvih minutah srečanja. Kasneje pa se je moštvo Partizana razigralo in visoko zmagalo. Vseeno pa je bil med najboljšimi na igrišču vratar Kranjske gore Zbontar, ki je moštvo rešil še večjega poraza. Vsekakor pa Kranjskogorci niso bili niti približno toliko enakovredni moštvu Partizana kot v prvem srečanju na Jesenicah, ko so uspeli osvojiti edino točko do sedaj.

Gole za Kranjsko goro je dosegel Drago Hiti.

bef

Cortina : Jesenice

8:6 (0:4, 3:0, 5:2)

V povratnem srečanju za alpski pokal so naši igralci uspeli odbržati prednost štirih zadetkov in se uvrstili v naslednje kolo, kjer se bodo srečali z ekipo MEDVEŠČA-KA iz Zagreba.

Srečanje se je za našo ekipo pričelo izredno uspešno. Že v prvih minutah so povedli in si do konca tretjine priborili solidno prednost štirih zadetkov. V drugi tretjini srečanja pa je pričelo močno snežiti, kar je zelo negativno vplivalo na igro Jesenic. Poleg tega pa je tudi moštvo Cortine pričelo igrati izredno ostro in surovo. Pravi pre-

obrat pa je nastal na igrišču v zadnji tretjini, ko so igralci Cortine v pičlih dveh minutah dosegli štiri zadetke in moštvo Jesenice spravili na rob izpada. Vendar pa so si Jeseničani štiri minute pred koncem z zadetkom Mlakarja le zagotovili vstop v naslednje kolo tega zanimivega tekmovanja.

Kljub nezanesljivi igri Jeseničanov v povratni tekmi pa je uspeh zaslužen in želimo, da bi bili tudi v nadaljnjem tekmovanju uspešni.

Gole za Jesenice so dosegli: Tomaž Košir 2, Škrjanc 2, Poljanšek in Mlakar po enega.

bef

Crvena Zvezda : Jesenice

0:8 (0:3, 0:4, 0:1)

Moštvo Jesenice je po povratku iz Cortine takoj odpohtovalo na prvenstveno srečanje v Beograd. Srečanje s Crveno Zvezdo je sicer zanesljivo odločilo v svojo korist, vendar pa za sorazmerno nizek rezultat nosi zaslugo tudi izredno gosta obramba Zvezde, nekoliko pa je na manjšo učinkovitost Jeseničanov verjetno tudi vplival napor in potovanja zadnjih dni. Vsekakor pa so bili popolni gospodari na igrišču in njihova zmaga ni bila ogrožena.

Gole za Jesenice so dosegli: Ivo Jan 2, Mlakar 2, Tomaž Košir 1, Roman Smolej 1, Milan Jan 1 in Beravs 1.

bef

ODBOJKA

Jeseniški odbojkarji, pretežno mladinci: Bergel, Končnik, Sternad, Divjak, Mežek, Prištov in Kovač, so preteklo nedeljo gostovali v Sisku, kjer so odigrali predzadnje kolo v II. zvezni odbojgarski ligi z ekipo OK Metalca in po pričakovanju izgubili z rezultatom 3:0 (6, 7, 7.). Igro, ki so jo prikazali Jeseničani je bila na solidni ravni in proti ekipi, ki v jesenskem delu prvenstva ni izgubila seta niso igrali podrejene vloge. Ponovala pa se je stara napaka Jeseničanov skozi vse tri se-

te, da so v začetku vsakega seta pustili preveč naskoka gostom, potem pa so jih lovili. Seveda je v taki prednosti zelo težko izenačiti, še težje pa prehiteti nasprotnika.

V nedeljo imajo Jeseničani v zadnjem kolu jesenskega dela prvenstva v gosteh ekipo OK Salonita Anhovo iz Kanala, ki je trdno zasidrana na drugem mestu prvenstvene lestvice. Tekma bo ob 11. uri v telovadnici osnovne šole na Jesenicah.

M.

Prvenstvo Slovenije v kegljanju na ledu

V nedeljo, 10. decembra, je bil v športni dvorani Podmežaklje, v organizaciji Zveze za kegljanje na ledu Slovenije in izvedbi balinarskega kluba Jesenice, prvi del moštvenega prvenstva Slovenije v kegljanju na ledu — II. liga. Nastopilo je devet moštev iz klubov iz Jesenic, Kranjske gore, Bleda in Zirovnice.

Po pričakovanju je prvo mesto zasedlo moštvo Jesenice — Šolar. REZULTATI:

1. Jesenice — Šolar 14 točk (Šolar, inž. Noč, Železnikar), 2. Kranjska gora — Markelj 12 točk (Markelj, Smolej, Rožič, Košir), 3. Bled — Petretič 10 točk, 1.140 (Petretič, Jemc, Kozelj, Kokalj J.), 4. Sava — Kralj 10 točk, 0.921, 5. Elektro Zirovnica 10 točk, 0.805 itd.

Drugi del tekmovanja II. lige bo v Kranjski gori, dne 7. januarja 1973.

D. E.

OBVESTILO

o organizaciji stalne smučarske šole za mladino in odrasle v zimski sezoni 1972/73

Smučarska šola bo pod okriljem Smučarskega društva, vadil pa bodo priznani smučarski učitelji.

Vadba bo organizirana na Jesenicah pri strelišču in spodnji postaji žičnice Španov vrh, Koroški Beli, na Kresu ter v Mojstrani pri žičnici.

Tečaji bodo v naslednjih terminih: od 2. I. do 15. I., od 16. I. do 30. I. in od 1. II. do 15. II. vsak dan za dopoldanske skupine od 10. do 12. ure in popoldanske od 15. do 17. ure.

Vsak udeleženec bo moral ob vpisu prispevati 120 din, šoloobvezna mladina pa 50 din za celotni tečaj. Skupinske karte za žičnico niso vračunane.

Prijave bomo sprejemali do 29. decembra v pisarni Športnega društva na Jesenicah za tečajnike z Jesenic in Koroške Bele, za Mojstrančane pa pri postaji žičnice v Mojstrani.

Smučarsko društvo si pridržuje pravico do sprememb v primeru nezadostnih prijav. SD Jesenice

ŠAHOVSKE NOVICE

Jesenice : Mokronog

6,5:3,5

V zadnji številki Železarja smo že poročali, da je ekipa Šahovskega društva Jesenice v II. republiški ligi dobila srečanje s šahisti iz Mokronoga brez boja, toda tik pred zaključkom redakcije smo izvedeli, da je bilo srečanje preloženo na 10. december na Jesenicah.

Z nedeljsko zmago je naše šahovsko društvo v II. republiški ligi trenutno vodeče z največjem številom točk pred Postojno in ostalimi. Tako imajo naši šahisti realne možnosti za vstop v I. republiško ligo.

Ceprav so domači šahisti prepričljivo zmagali pa moramo povedati, da so šahisti iz Mokronoga resen in razmeroma močan nasprotnik. Za domače društvo so nastopili in dosegli rezultate: Branko Zorko 1 b.b., Ivan Pavlin 1, Tone Krničar 1, Martin Jan 0,5, Bogo Košir 0,5, Janko Korošec 1, Marija Svetina 0, Ada Radič 0, Ivo Kostanjšek 1 in Mirsad Zaimović 0,5.

Polfinale društvenega prvenstva

V torek, 5. decembra, se je pričel polfinalni turnir društvenega prvenstva Šahovskega društva Jesenice.

V polfinalnem turnirju igra 14 članov IV., III. in II. kategorikov, medtem ko imajo prvi trije najboljši z lanskega letnega društvenega prvenstva in I. kategorniki pravico neposredne udeležbe v finalu prvenstva.

Že četrtfinalni turnir, ki se ga je udeležilo 12 igralcev, brez in s IV. kategorijo, predvsem mlajših igralcev, je za letošnje društveno prvenstvo pokazal veliko zanimanje, zaradi česar so prvenstvo razdelili v četrtfinalni, polfinalni in finalni del.

Društveno prvenstvo je zanimivo in za šahiste pomembno tudi zaradi tega, ker je

na tem turnirju mogoče doseči in potrditi kategorijo igralne moči. Tako so nastopajoči v četrtfinalnem turnirju imeli možnost doseči IV. kategorijo, v polfinalnem turnirju je mogoče doseči III. kategorijo, v finalu pa II. kategorijo in potrditi I. Šest najboljših iz četrtfinalnega turnirja, ki ga je zelo zavzeto vodil Boris Leban, je prešlo v polfinale iz tega pa zopet polovica najboljših, od števila nastopajočih, preide v finale.

Moštveno šahovsko prvenstvo Železarne

V sredo, 13. decembra, se je pričelo šahovsko moštveno prvenstvo Železarne. Prvenstvo bo trajalo do 21. decembra.

Moštveno šahovsko prvenstvo Železarne organizira vsako leto komisija za rekreacijo pri tovarniškem sindikatu, tehnična izvedba pa je zaupana Šahovskemu društvu Jesenice.

Novost prvenstva, ki ga vodi s sodelovanjem Janeza Jenka, Martin Jan st., tehnični vodja Šahovskega društva, je, da na prvenstvu kot člani ne morejo nastopati šahisti, ki aktivno sodelujejo in nastopajo v šahovskem društvu. S to odločitvijo, ki je določena s pravilnikom prvenstva, se posamezne ekipe nastopajočih obratov res oslabljene, toda moči med tekmujočimi moštvji so bolj izenačene, zaradi česar je pričakovati bolj zanimive in izenačene spopade na črno belih poljih. To pa je pritegnilo tudi večje število udeležencev prvenstva, ki imajo v enakovredni moči in igri možnosti za boljšo uvrstitev.

Vsem nastopajočim na moštvenem šahovskem prvenstvu Železarne želimo čim več uspeha in borbenosti, sodelavcem pa priporočamo, da jih pridejo bodrit v šahovski dom za Jelenom v boju za čim boljšo uvrstitev posameznega obrata.

KOŠARKA

Na osnovni šoli Prežihov Voranc končano tekmovanje 7. in 8. razredov v košarki

V telovadnici osnovne šole Prežihov Voranc se je 15. in 17. novembra odvijalo košarkarsko tekmovanje 7. in 8. razredov za fante.

Dne 15. novembra sta bili odigrani dve tekmi: 7. a : 7. b ter 8. a : 8. b. V tekmi 7. a : 7. b je prepričljivo zmagala 7. a z rezultatom 20:17 (16:11).

Koške so dosegli za 7. a: Klinar I. 14, Korbar 4, J. Novak 4, B. Gaser 4, D. Pogačar 2, Vrtačnik 2; za 7. b pa: Varl 13, Trplan 2, Starič 2.

Naslednjo tekmo so igrali učenci 8. a : 8. b. Tudi tu je prepričljivo zmagala 8. a z rezultatom 30:11 (10:6). Koše so dosegli za 8. a: Ličof 10, Gazvoda 4, Surjan 12, Gorenc 2, Klinar 2; za 8. b pa: Langus 6, Picelj 3, Novak 2;

V petek, 17. novembra, je bilo odigrano II. kolo, v katerem so se pomerile ekipe 7. b : 7. c in 8. b : 8. c. V tekmi 7. b : 7. c je zmagala ekipa 7. c z rezultatom 11:26 (5:12). Koše so dosegli za 7. b: Starič 4, Trplan 3, Varl 2, Jeklič 2; za 7. c: Urek 10, Subotič 8, Rajaković 6, Majnik 2;

Naslednjo tekmo so igrali učenci 8. b : 8. c razreda. Po dramatičnem boju je z malo več sreče zmagala ekipa 8. c z rezultatom 28:29 (17:14). Koše so dosegli za 8. b: Novak 11, Grničar 8, Langus 4, Picelj 5; za 8. c pa: Janjič 19, Ajdišek 4, Horvat 4, Mulalič 2;

V sredo, 22. novembra, je bilo odigrano zadnje III. kolo, v katerem so se pomerile ekipe 7. a : 7. c ter 8. a : 8. c. V tekmi 7. a : 7. c je zmagala ekipa 7. c razreda z rezultatom 22:38 (10:18). Koše so dosegli za 7. a: Gasar 8, Klinar 6, Pogačar 5, Pestotnik 2, Vrtačnik 1; za 7. c pa: Urek 16, Rajaković 12, Subotič 4, Majnik 4, Štravs 2;

V zadnji tekmi pa sta se pomerili ekipi 8. a : 8. c razreda. Tekmo je dobila odlična ekipa 8. a razreda z visokim rezultatom 36:19 (16:0). Zanimivo je, da sta koše za 8. c dosegla samo odlični Janjič 13 ter Ajdišek 6. Za 8. a razred pa: Ličof 14, Surjan 6, Klinar 12, Gazvoda 4.

Vrstni red sedmih razredov: 1. 7. c, 2. 7. a in 3. 7. b razred. Osmi razred pa so se zvrstili: 1. 8. a, 2. 8. c in 3. 8. b razred.

Največ košev so dosegli — 7. razredi: Urek 26, Klinar 18, Rajaković 18. 8. razredi: Janjič 32, Ličof 24, Surjan 18 košev.